

Päijät-Hämeen liitto
toimisto@paijat-hame.fi

Lausuntopyyntö 8.3.2024

Lausunto, osallistumis- ja arviointisuunnitelma, Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060

Päijät-Hämeen liitto on pyytänyt lausuntoa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskukset (jäljempänä ELY-keskus) antavat asiasta yhteisen lausunnon.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan maakuntakaava laaditaan niin sanottuna kokonaismaakuntakaavana ja siinä käsitellään keskeiset maankäytön teemat: keskusverkko, palvelualueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen huollon verkostot ja alueet, tuulivoima, luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. Iitin kunta liittyi Päijät-Hämeen maakuntaan 1.1.2021 ja Iitin kunnan osalta on edelleen voimassa Kymenlaakson maakuntakaavat. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan esitetään täydennettävän tieto siitä, että nyt laadittavana oleva Päijät-Hämeen maakuntakaava kumoaa vahvistuttuaan Iitin kunnan alueella voimassa olevat muut maakuntakaavat.

Lähtökohdat ja maakuntakaavan tavoitteet

Maakuntakaavan tavoitevuosi on 2060, joka on sama kuin Päijät-Hämeen maakunnan alueelle laaditussa rakennemallissa ja Lahden seudun MAL-alueen kaupunkiseutus suunnitelmassa (KSS). Kyseessä on siis edellä mainittujen suunnitelmien mukainen, pitkän aikavälin strateginen suunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan, että rakennemallissa ja KSS:ssä sovitut linjaukset toimivat hyvänä pohjana maakuntakaavoitukselle, mutta maakuntakaavaprosessissa ratkaisuja on myös mahdollista tarkistaa. ELY-keskus näkee näiden suunnittelutasojen välillä eron ja korostaa maakuntakaavan roolia valtakunnallisten ja maakunnallisten alueidenkäyttöä koskevien asioiden käsittelyssä. MRL 25 § mukaan maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen.

Maakuntakaavan merkitys, oikeusvaikutukset, sisältövaatimukset ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on kuvattu kattavasti osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Sivun 7 suunnittelujärjestelmää kuvaava kuva on

18.3.2024

kuitenkin syytä päivittää voimassa olevan MRL ja MRA mukaiseksi ELYn ja ympäristöministeriön roolien osalta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan valtakunnallisia ja maakunnallisia lähtökohtia maakuntakaavan laadintaan. Sivulla 11 on esitetty kaavio alueidenkäytön kehityskuvan, valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, Päijät-Hämeen rakennemallin ja kaupunkiseutusuunnitelman ja maakuntakaavan suhteesta toisiinsa. Esitetyn kaavion osalta ELY-keskus toteaa, että MAL-sopimuksen mukaisen kaupunkiseutusuunnittelun tarkoitus ja rooli on tarkentaa maakuntakaavan tavoitteita kaupunkiseudulla. Kaavioon esitetään täydennettäväksi myös valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Maakunnallisten lähtökohtien osalta on nostettu esiin rakennemallin lisäksi Päijät-Hämeen strategiat ja ohjelmat, joista ainakin osa on laadittu lyhyen ja keskipitkän aikavälin tarkastelujaksolle. Strategioiden ja ohjelmien eri aikajänteet suhteessa maakuntakaavan pitkän aikavälin strategiseen luonteeseen on tarpeen tunnistaa suunnittelussa sekä kaavan toteutumisen ja vaikutusten arvioinnissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on syytä tuoda myös esiin, että samanaikaisesti laaditaan maakuntastrategiaa vuodelle 2050 sekä kuvata strategian suhde ja vaikutus maakuntakaavan laadintaan.

Maakuntakaavalla asetettuja tavoitteita ei vielä tässä vaiheessa ole kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Maakuntakaavan tavoitteiden täsmennyttyä ne on hyvä täydentää myös päivittyvään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Laadittavat selvitykset, vaikutusten arviointi ja osallistuminen

Maakuntakaavan osalliset, osallistumistavat ja viranomaisyhteistyö on kuvattu OAS:ssa kattavasti ja esitetty aikataulu antaa hyvän kuvan prosessin etenemisestä aina kaavan hyväksyntään saakka. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu laaditut ja laadittavaksi tarkoitetut selvitykset. Maakuntakaavaa varten laadittavat selvitykset ovat tässä vaiheessa vielä osin yleispiirteisesti kuvattuja mutta tarkentunevat työn edetessä. Maakuntakaavalle asetettujen tavoitteiden puuttuminen tässä vaiheessa vaikeuttaa laadittavaksi tarkoitettujen selvitysten riittävyyden ja kohdentumisen arviointia.

ELY-keskus kiinnittää huomion energiantuotantoon, jota ei ole esitetty tarkasteltavan kuin tuulivoiman osalta, mitä voidaan pitää osin ristiriitaisenakin Päijät-Hämeen vihreän siirtymän ohjelmassa esitettyihin tavoitteisiin nähden. Maakuntakaavoitus toimii yhtenä Päijät-Hämeen maakuntastrategiaa ja sitä tarkentavan vihreän siirtymän ohjelmaa toteuttavana instrumenttina. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maakuntakaavoituksella on roolinsa alueen kestävyysmurroksen, sekä hiilineutraalisuus- ja kiertotaloustavoitteiden saavuttamisen tavoittelussa. Näitä ovat mm. vihreän siirtymän investointien edistäminen siten, että toteutus on mahdollista tehdä ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Vihreän siirtymän ohjelman mukaan mahdollisia maankäytön linjauksia voi olla tarpeen toteuttaa maakuntatasolla esimerkiksi teollisen mittakaavan

18.3.2024

aurinkosähköpuistoihin, tuulivoimaan, vetyhankkeisiin, sähkön siirtolinjoihin ja muun infrastruktuurin kehittämiseen liittyen.

ELY-keskus kannustaa siihen, että kaavatyön aikana tarkastellaan edellä mainittuja teemoja mahdollisimman laajalla otteella ottaen huomioon suunnittelutasolla huomioitavat yhteensovittamistarpeet. Maakunnan energiatuotannon muutoksen ja kestävyysmurroksen tavoittelun konkretisoitumisessa on tärkeää muodostaa näkemys siitä polusta, esimerkiksi erilaisia energiaskenaarioita hyväksi käyttäen, millaisilla ratkaisuilla asetettuihin tavoitteisiin on mahdollista päästä ja millainen aluesuunnittelun rooli maakuntatasolla siinä on.

Viherverkostoa koskien ELY-keskus muistuttaa, että maakunnan alueella on laadittu kuntakohtaisia laajoja luonnon ydinalueita, sekä ekologisia yhteyksiä tarkastelevia selvityksiä. Nämä aineistot on hyvä sisällyttää maakuntakaavoituksen viherverkostoa käsittelevän kokonaisuuden tausta-aineistoksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kattavasti listattu liikennettä koskevia käytettävissä olevia jo valmistuneita selvityksiä, joita maakuntakaavatyössä on mahdollista hyödyntää. Jo valmistuneiden selvitysten lisäksi on tarkoitus liikenteen osalta täydentää logistiikkaa, raideliikenteen kehittämistä sekä vesiliikennettä käsittelevillä selvityksillä, jotka teemallisesti täydentävät hyvin jo käytettävissä olevia aineistoja. ELY-keskus esittää huomioitavaksi lisäksi Kanta-Hämeen seudun vastikään valmistuneen logistiikkaselvityksen huomioimista erityisesti Kanta- ja Päijät-Hämeen maakuntarajojen alueilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetaan maakuntakaavan tueksi laadittavan seudullinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Tätä koskien esitetään tarkennettavaksi selvityksen laajuuden osalta, onko kyse seudullisesta vai maakuntatasoisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta.

Päijät-Hämeen maakuntakaavan välittömien vaikutusten kuvataan kohdistuvan Päijät-Hämeen maakuntaan. Kaava-alueen lisäksi vaikutusalue käsittää alustavasti myös naapurimaakunnat. ELY-keskus huomauttaa, että maakuntakaavassa käsiteltävien teemojen osalta vaikutukset voivat kohdistua myös laajemmalle alueelle ja tämä on syytä huomioida vaikutusten arvioinnissa. Kaavan arvioitavat vaikutukset on kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja ELY-keskus pitää hyvänä ja suunnitteluun aidosti vaikuttavana menettelynä vaikutusten arviointia kussakin kaavaprosessin vaiheessa. Vaikutusten arvioinnin merkitys korostuu maakuntakaavan oikeusvaikutteisen roolin myötä mutta myös mikäli maakuntakaavan ratkaisut pohjautuvat Päijät-Hämeen rakennemalliin ja kaupunkiseutusunnitelmaan, koska näiden suunnitelmien osalta vaikutusten arviointia tehtiin vain liikennettä ja ilmastoa koskevien vaikutusten osalta.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet johtava asiantuntija Kirsi Lehtinen ja liikenteen ja maankäytön asiantuntija

18.3.2024

Elina Leukkunen (UUD ELY). Asian on esitellyt johtava asiantuntija Anna-Kaisa Ahtiainen ja ratkaissut yksikön päällikkö Annu Tulonen.

Tiedoksi

Ympäristöministeriö
LVM
Väylävirasto
Lahden museot, alueellinen vastuumuseo

Tämä asiakirja HAMELY/2499/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/2499/2023 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Ahtiainen Anna-Kaisa 18.03.2024 15:40

Ratkaisija Tulonen Annu 18.03.2024 15:47

Lausunto

21.2.2024

VN/5361/2024
VN/5361/2024-MMM-2

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Maa- ja metsätalousministeriö on tarkastellut lausuntopyyntöä. Ministeriöllä ei ole asiassa lausuttavaa.

Osastopäällikkö

Tuula Packalen

Jakelu

Päijät-Hämeen liitto

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Hallituskatu 3 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.mmm@gov.fi

VN/5361/2024-MMM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Lausunto

26.2.2024

MV/00289/2024

1 (3)

Viite Lausuntopyyntöne 18.2.2024

Asia **Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelma**

Päijät-Hämeen liitto on pyytänyt Museoviraston lausunnon Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Museovirasto on toteuttanut valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventoinnin vuosien 2018–2023 aikana. Tavoitteena on ollut toteuttaa inventointi niin, että valtioneuvosto voi hyväksyä sen valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) tarkoittamaksi valtakunnalliseksi inventoinniksi. Sen on tarkoitus jatkossa ohjata maankäytön suunnittelua siten, että VARK-alueiden kuvauksissa osoitettujen valtakunnallisesti merkittävien ominaisuuksien ja niihin liittyvien arvojen säilyminen turvataan suunnitelmissa eri kaavatasojen edellyttämällä tarkkuudella. VARK-alueille ei siis tule osoittaa eikä niillä tule toteuttaa toimenpiteitä, jotka saattaisivat heikentää niissä valtakunnalliseksi todettuja arvoja.

Päijät-Hämeessä on merkittäväksi arvioituja arkeologisia kohteita kaikkiaan 51, jotka sijaitsevat 37 VARK-alueella. Valtioneuvoston hyväksyntä inventoinnille on tarkoitus saada kevään 2024 aikana. Toteutuessaan inventointi tulee ottaa huomioon kaavan pohja-aineistona.

Museovirastolla ei ole muuta huomautettavaa maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Yli-intendentti

Sirkkaliisa Jetsonen

Erikoisasiantuntija

Kajaja Kiiveri-Hakkarainen

Jakelu Päijät-Hämeen liitto

Tiedoksi Lahden kaupunki/Lahden kaupunginmuseo/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

MV/00289/2024

Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Asiakirja / Dokument / Document

MV/00289/2024-3

Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Signed By:Kiiveri-Hakkarainen Kaija 9116
Signed at:2024-02-27 09:07:59 +02:00
Reason:I approve this document

Signed By:Jetsonen Sirka 91320259T
Signed at:2024-02-27 12:13:25 +02:00
Reason:I approve this document

VS: Lausuntopyyntö Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

milja.jumppainen@gov.fi
toimisto@paijat-hame.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä milja.jumppainen@gov.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei,

Sisäministeriö ilmoittaa, ettei sillä ole asiassa lausuttavaa oman toimialansa osalta.

Ystävällisin terveisin

Milja Jumppainen

asiantuntija

sisäministeriö | hallinto- ja kehittämisosasto

p. 0295 488 245

milja.jumppainen@gov.fi

PL 26, 00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12, Helsinki

intermin.fi

@sisaministerio

Päijät-Hämeen liitto
kirjaamo@pajjat-hame.fi
Hämeenkatu 9A, PL50
15111 Lahti

Päiväys/Datum
19.03.2024
Dnro/Dnr
TRAFICOM/89785/04.04.05.00/2024
Viite/Referens
Lausuntopyyntönnö 13.2.2024

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).

Päijät-Hämeen liitto on arvioinut tarpeelliseksi päivittää maakuntakaavakokonaisuus kaikkien Päijät-Hämeen kuntien alueelta. Iitin kunnassa ei ole Päijät-Hämeen maakuntakaavaa vaan siellä on voimassa Kymenlaakson vaihemaakuntakaavat, jotka eivät ole enää voimassa muualla Kymenlaaksossa. Päijät-Hämeen rakennemalli ja Lahden kaupunkiseutusuunnitelma (KSS) on hyväksytty kunnissa kesän ja syksyn 2023 aikana. Ne toimivat pohjana alkavalle maakuntakaavalle, joka käsittelee kuitenkin laajemmin maankäytön eri teemoja: keskusverkko, palvelualueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen huollon verkostot ja alueet, tuulivoima, luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet. Liikenne- ja viestintävirasto lausui rakennemallin- ja kaupunkiseutusuunnitelman eri vaiheissa.

Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kuvattu selkeästi lähtökohdat maakuntakaavoituksen käynnistämiseksi, tavoitteet, osallistuminen ja vuorovaikutus, vaikutusten arviointi sekä suunnitelmien laadinnan eteneminen ja aikataulu.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja sen päivitysprosessi osuu hyvin maakuntakaavan aikatauluun ja toimii hyvin yhtenä syötteenä kaavan laadinnassa. Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäryhmä on tunnistettu liikenteen kysymyksissä toimivaksi erilliseksi sidosryhmäkseen, jonka ohjauksessa kaavan valmistelun tueksi tullaan laatimaan myös erillinen seudullinen liikennejärjestelmäsuunnitelma. Liikenteen osalta erillisselvityksiä tehdään lisäksi logistiikasta, raideliikenteen kehittämisestä sekä vesiliikennettä koskien. Voidaan siis todeta, että liikenteen ja maankäytön yhteissuunnittelua aiotaan viedä hyvin eteenpäin kaavanlaadinnassa.

Liikenne- ja viestintävirasto muistuttaa, että tuulivoima-alueiden mahdolliset vaikutukset viestintäverkkoihin ja lentoliikenteeseen tulisi tuoda esiin kaavan laadinnan yhteydessä. Jo tehdyssä ja suunnitelluissa selvityksissä ekologiset ja maisemalliset vaikutukset vaikuttavat korostuvan. Niiden lisäksi tulisi tarkastella tuulivoima-alueiden vaikutuksia viestintäverkkoihin ja lentoliikenteeseen.

Tuulivoimarakentamisella voi olla vaikutuksia radiojärjestelmiin, jotka

suunniteltaessa tulisi huomioida. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Vastaavasti radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä. Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200 - 300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Eri osapuolten tulisikin tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa. On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä, teleoperaattoreita sekä mahdollisia muita radiojärjestelmien käyttäjiä tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Tuulivoima-alueiden osalta myös alueen olemassa olevien lentoasemien ja lentopaikkojen toimintaedellytykset on huomioitava. Tietoja esterajoituspinnoista ja lentomenetelmien suoja-alueista sekä toiminnallisista vaikutuksista on saatavissa lentopaikkojen pitäjiltä. Ilmailulle mahdollisesti vaaraa aiheuttavan laitteen, rakennuksen, rakennelman ja merkin asettamiseen tarvitaan ilmailulain 158 §:n mukainen lentoestelupa.

Lopuksi toteamme, että liikenne- ja viestintävirasto osallistuu mielellään Päijät-Hämeen maakuntakaavan valmistelua koskevaan viranomaisyhteistyöhön ja vuorovaikutukseen.

Toppari Suvi
Päällikkö

Pätynen Anna
Erityisasiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 19.3.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficom:n kirjaamosta.

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö

Päijät-Hämeen liitto
toimisto@paijat-hame.fi

lausuntopyyntö 14.2.2024

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060, osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2060 käsitellään kaikkia maankäytön teemoja: keskusverkko, palvelualueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen huollon verkostot ja alueet, tuulivoima, luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksiköllä ei ole huomautettavaa maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tärkeänä, että maakunnan alueella toimivia kunnallisia ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköitä (Päijät-Hämeen ympäristöterveys, Lahden kaupungin ympäristöterveys) kuullaan maakuntakaavan valmistelussa ja he osallistuvat valmisteluun mahdollisuuksiensa mukaan.

Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Erja-Riitta Tarhanen

Tiedoksi Päijät-Hämeen ympäristöterveys
Lahden kaupunki, ympäristöterveys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihde: 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ESAVI/5356/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/5356/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Tarhanen Erja-Riitta 04.03.2024 11:45

Päijät-Hämeen liitto
HÄMEENKATU 9, 15610 LAHTI
0215610-5

Lausunto Tukes 1833/03.00.02/2024

Asia

Lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Lausunto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Tukesilla ei ole huomautettavaa OAS:sta. Tukes muistuttaa huomioimaan kaavoituksessa seuraavia asioita:

- Tukesin valvonnassa olevat kohteet konsultointivöhykkeineen löytyy Tukesin internet-sivulta: [Kemikaalilaitosten konsultointivöhykkeet \(tukes.fi\)](https://www.tukes.fi/kemikaalilaitosten-konsultointivoyhykkeet). Lisätietoa maankäytön suunnittelusta: [Maankäytön suunnittelu | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](https://www.tukes.fi/maankayton-suunnittelu)
 - VAT-periaatteiden mukaisesti haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Yhtenä OAS:ssä mainittuna tavoitteena on bio- ja kiertotalouden edellytysten luominen. Tukes muistuttaa, että bio- ja kiertotalouskohteet (esim. biokaasun varastointi, kemikaalijätteen käsittely) saattavat edellyttää Tukesin kemikaaliturvallisuuslupaa (390/2005).
- Tukes suosittelee tontille, jolle suunnitellaan sijoitettavaksi laajamittainen kemikaalilaitos, kaavamerkinnäksi T/kem tai kaavamääräyksissä mainintaa kaavan soveltuvuudesta kemikaalilaitokselle. Tukes arvioi lupakäsittelyssään

laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle.

- VAT-periaatteiden mukaisesti suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista
- Tuulivoimalat: Yhtenä tavoitteena on esitetty varautuminen uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin (esim. tuulivoimalat). Tukes muistuttaa, että lähtökohtainen suojaetäisyys tuulivoimalasta tuotantolaitokseen on 500 m. Jos etäisyys on lyhyempi, tulee tehdä selvitys tuulivoimalan turvallisesta sijoittamisesta. Arvioinnissa huomioitava mm. tornin kaatuminen, lapojen irtoaminen, jään kertyminen ja irtoaminen sekä tulipalo.
- Maakaasuputkistot: Maakaasun korkeapaineiset siirtoputkistot ovat löydettävissä Gasgridin karttapalvelusta: [Gasgrid kartta](#).

Tiedoksi:

- Aurinkosähköjärjestelmistä ja turvallisuudesta löytyy lisätietoa: [Aurinkosähköjärjestelmät | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](https://tukes.fi/aurinkosahkojarjestelmat) (https://tukes.fi/aurinkosahkojarjestelmat)
- Vedyn käsittelyn ja varastoinnin turvallisuudesta löytyy lisätietoa: [Vedyn käsittelyn ja varastoinnin turvallisuus | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)
- Lisätietoa tuotantolaitoksen sijoittamisesta Tukesin oppaassa "Tuotantolaitoksen sijoittaminen": Tuotantolaitosten sijoittaminen (1).pdf (https://tukes.fi/tietoa-tukesista/materiaalit/kemikaalilaitokset)

Lisätietoja lausunnosta

Lisätietoja antaa Tanja Heinimaa, etunimi.sukunimi@tukes.fi

Esittelijä: Tanja Heinimaa, Johtava asiantuntija

Ratkaisija: Kati Hietämäki, Ryhmäpäällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Tiedoksi

Hämeen ELY/ Maankäyttö
Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Ryhmäpäällikkö Kati Hietämäki
26.2.2024

Johtava asiantuntija Tanja Heinimaa
26.2.2024

14.3.2024

Päijät-Hämeen liitto
Hämeenkatu 9
PL 50
15111 LAHTI
toimisto@paijat-hame.fi

Lausuntopyyntö 13.2.2024

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 OAS

Kiitämme lausuntopyynnöstänne: Fingrid Oyj:llä ei ole kommentoitavaa suunnitelmasta. Maakunnan alueelle sijoittuu useita käynnissä tai suunnitteluvaiheessa olevia voimajohtohankkeita ja lisäksi alueella on tunnistettu pidemmän aikavälin kantaverkon ylimaakunnallisia kehittämistarpeita.

Edellä mainitun vuoksi ehdotamme, että maakuntakaavaluonnoksen laatimisen yhteydessä järjestetään Päijät-Hämeen liiton ja Fingridin välinen työneuvottelu.

Lisätietoja antaa Mika Penttilä, puh. 030 395 5230, sähköposti mika.penttila@fingrid.fi.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Lausuntopyyntö Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

riku.monkkonen@metsa.fi
toimisto@paijat-hame.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä riku.monkkonen@metsa.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei,

Kiitoksia lausuntopyyntöä. Metsähallituksella ei ole tarvetta lausua tässä vaiheessa. Metsähallitus ei näe myöskään tässä vaiheessa tarpeelliseksi osallistua viranomaisneuvotteluun.

Ystävällisin terveisin

RIKU MÖNKKÖNEN

Alueidenkäytön johtava asiantuntija

Metsähallitus, Kiinteistökehitys

(Akselinkatu 8)
57130 Savonlinna
Finland

+358 (0)40 357 5638

§ 19 Lausunto maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 2060
Ympäristölautakunta 05.03.2024

Dnro
60/00.01.08/2024

Päätös	Hartolan ympäristölautakunnalla ei ole lausuttavaa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)
Esittelijä	tekninen johtaja Janne Myntti, 044 743 2252 etunimi.sukunimi(at)hartola.fi
Päätösehdotus	Hartolan ympäristölautakunnalla ei ole lausuttavaa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)
Valmistelija / lisätietojen antaja	toimistos sihteeri Pirjo Kemppi, 044 743 2293 etunimi.sukunimi(at)hartola.fi
Asian valmistelu	<p>Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto on kokouksessaan 1.12.2023 päättänyt käynnistää Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 valmistelun ja hyväksyi 12.2.2024 maakuntakaavan OAS:n laitettavaksi nähtäville.</p> <p>Päijät-Hämeen liitto pyytää palautetta maakuntakaavan 2060 OAS:sta 18.3.2024 mennessä.</p> <p>Päijät-Hämeen liitto on tehnyt voimassa olevaan kokonaismaakuntakaavan ajantasaisuudenarviointia koko sen voimassa olon ajan. Heidän tekemän arvion mukaan on tarve kokonaisuuden tarkastelulle, jossa ratkaistaan kaikki maankäytön teemat kaikkien Päijät-Hämeen kuntien alueilta. Konkreettisin tarve on litin kunnan alueella, koska siellä on edelleen voimassa Kymenlaakson vaihemaakuntakaavat, jotka eivät ole enää voimassa littää lukuun ottamatta edes Kymenlaaksossa.</p> <p>Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa sekä muissa toimenpiteissä alueiden käytön järjestelemiseksi. Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella. Suunnitteluvaiheessa on maakuntakaava otettava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista.</p> <p>Maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS on esityslistan liitteenä.</p>
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Jakelu	Päijät-Hämeen liitto

Nähtävillä

Tämä päätös on nähtävillä www.hartola.fi
<https://hartola.fi/kunta-ja-paatoksenteko/paatoksenteko/esityslistat-poytakirjat-ja-viranhaltijapaatokset/>

Otteen oikeaksi todistaa 11.03.2024

<titteli>

Tiedoksi

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisellä viestillä 11.03.2024

*Ote on sähköisesti allekirjoitettu Hartolan kunnan
asianhallintajärjestelmässä.*

kaupunginhallitus

§ 64

11.03.2024

kaupunginhallitus

Aika 11.03.2024 klo 15:00 - 16:40**Paikka** Kaupunginhallituksen huone tai Teams**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä	Klo
Läsnä	Lehtimäki Kirsi Wafin Fuat Karppinen Sanna Endén Hanna-Liisa Huvinen Kimmo Mäentalo Mika Rajajärvi Jouko Ruuth Jarmo Väli-Torala Venla	Puheenjohtaja 1. varapuheenjohtaja 2. varapuheenjohtaja Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen Jäsen	Saapui klo 15.10.
Muu	Varjo Niina Riutta Heimo Rautkoski Mikko Parkkonen Jari Hurmola-Remmi Hanna Kinnunen Jari	Valtuuston puheenjohtaja Valtuuston 1. varapuheenjohtaja Valtuuston 2. varapuheenjohtaja Esittelijä Pöytäkirjanpitäjä asiantuntija, 58 §	

Laillisuus ja päätösvaltaisuus**Päätös:** Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**Käsitellyt asiat**

64 - 64

Pöytäkirjan tarkastus**Päätös:** Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jouko Rajajärvi ja Fuat Wafin.**Pöytäkirja yleisesti nähtävillä**

Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana päivänä. (kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu > <https://www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatokseteko/paatokseteko/esityslistat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/>)

§ 64 Lausunto Päijät-Hämeen liitolle Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointiasuunnitelmasta (OAS)

khal 11.03.2024 § 64

186/10.02.00/2024

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa valmistelutekstin mukaisen palautteen lausuntona Päijät-Hämeen liitolle koskien Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaluonnosta.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosäntö 5 luku 22 §
Valmistelija	kaavoittaja Nico Id, puh. 044 797 5784 ja kaavoituskoordinaattori Sirpa Alaputto, puh. 044 769 4175, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto päätti 1.12.2023 käynnistää Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 ja maakuntahallitus hyväksyi 12.2.2024 maakuntakaavan OAS:n laitettavaksi nähtäville.

OAS on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti (MRL 63 §, MRA 30 §) nähtävillä 14.2.-15.3.2024 välisen ajan Päijät-Hämeen liiton toimistossa, liiton jäsenkuntien virallisilla ilmoituskanavilla sekä kaavan verkkosivuilla: <https://urly.fi/3qQs>

Liitto on pyytänyt palautetta OAS:sta 18.3.2024 mennessä. Maakuntahallitus käsittelee saadun palautteen ja OAS:an niiden pohjalta tehtävät korjaukset keväällä 2024. Maakuntahallituksen hyväksymä OAS on sen jälkeen jatkuvasti nähtävissä kaavan verkkosivuilla.

Kaupunkisuunnittelun, teknisen toimen ja rakennusvalvonnan palaute

Kaavatyötä varten laaditussa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan kaavan aikataulu, osallistumismahdollisuudet eri vaiheissa sekä vaikutusten arvioinnin toteutus. OAS toimii tarkennettavana ohjeena suunnittelulle, vaikutusten arvioinnille ja osallistumisen järjestämiselle ja sitä päivitetään tarvittaessa kaavatyön aikana.

Selvitysten luettelossa on mainittu Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032,

Duoraitoliikenteen mahdollisuudet ja Alueellisen junaliikenteen selvitykset: Osaprojekti 2 – Maankäyttö ja Infrastrukturi, kapasiteetti ja kalusto.

Heinolan kaupunki pitää raideliikenteen kehittämistä erittäin keskeisenä kysymyksenä maakuntakaavatyössä. Myös Lahti-Heinola-Mikkeli (Savon oikorata) -oikoratavarausta palvelevat selvitykset esitetään lisättäväksi selvitysten luetteloon.

Vesiliikenteen huomioiminen kaavatyössä on yhtä lailla tärkeää kuin maaliikenteen. Muuttunut geopolittinen tilanne vaatii ennakkoluulottomia avauksia uusiin logistisiin väylöihin. Heinolan kaupunki esittää, että 1990-luvulla selvitettyjen Heinola-Mäntyharju -kanavan ja Kymijoen kanavan selvitykset päivitetäisiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa osana maakuntakaavan suunnittelua.

Maakuntakaavassa tulisi myös näkyä seudulliset pääpyörätiereitit.

Heinolan kaupunki esittää lisäksi huomioitavaksi:

- Työpaikka-alueiden lisääminen ja laajentaminen mm. Kouvolantien risteysalue
- Vakituisen asumisen alueiden lisääminen ja laajentaminen mm. Vierumäki, Pitkäniemi, Koskensaaren länsipuoli, Tähtiniemi, Hevossaaren pohjoisosa, Vasikkasaari, Korpinmaa ja Mömmö
- Lusin varalaskupaikka merkittäväksi kaavakartalle
- Kaupan suuryksiköiden sijoitusvaihtoehdot
- Matkailuun ja retkeilyyn kohdentuvia alueita tulee osoittaa kaavakartalla sekä niihin liittyviä reitistöjä.

Lisäksi Heinolan kaupunki näkee maakuntakaavan uudistamisen ja kokonaisuuden tarkastelun tarpeellisena.

Esityslistan liitteenä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja Heinolan kaupungin strateginen tavoitekartta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma löytyy Päijät-Hämeen liiton verkkosivuilta kohdasta Alueidenkäyttö ja liikenne – Maakuntakaava 2060.

Tiedoksianto

virallinen ote
sähköposti

Päijät-Hämeen liitto
kaupunginarkkitehti
kaavoittaja
kaavoituskoordinaattori
johtava rakennustarkastaja
teknisen toimen johtaja
elinvoimajohtaja

kaupunginhallitus

§ 64

11.03.2024

Liitteet

- 1 Heinolan kaupungin Tavoitekartta 2023
- 2 OAS Paijat-Hameen maakuntakaava 2060

Sähköisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta otteen oikeaksi todistaa allekirjoittaja

Eija Launia
toimialasihteeri

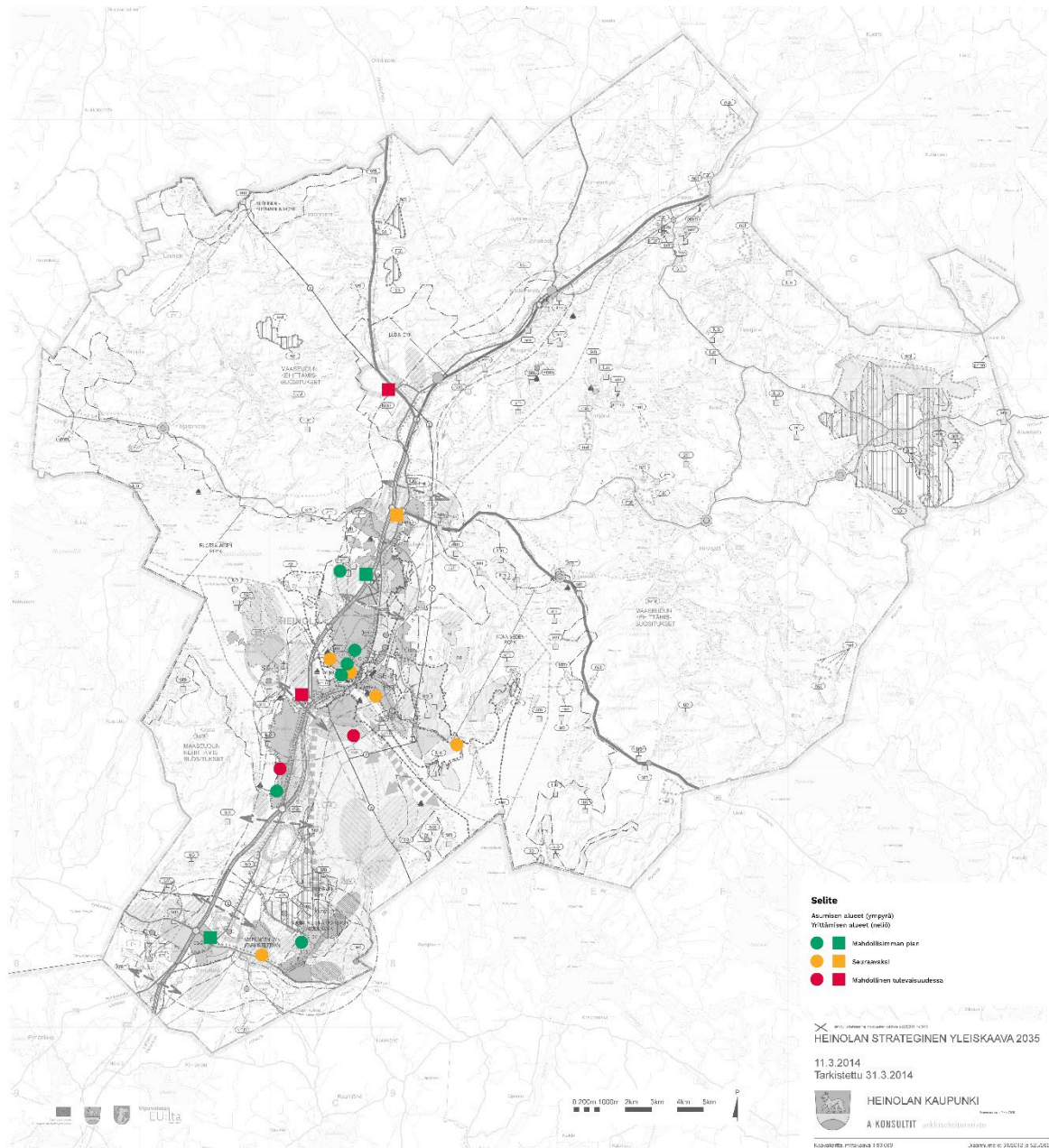
Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Tiedoksianto asianosaiselle

13.3.2024

sähköpostitse

Maankäytön strateginen tavoitekartta 2023

Heinolan kaupunki

PL 1001, 18101 Heinola, asiakaspalvelupiste Spotti, Torikatu 8

Puh. 03 849 30 (vaihe), kirjaamo@heinola.fi

Y-tunnus 1068892-9

www.heinola.fi

PIENI KAUPUNKI, ISO ELÄMÄ

Sisällys

1	Maankäytön strateginen tavoitekartta	3
2	Heinolan maankäyttöä ohjaavat strategiset linjaukset.....	5
2.1	Heinolan kaupungin strategia maankäytön linjaajana.....	5
2.2	Heinolan kaupungin ilmastotiekartta HIT.....	7
2.3	Lahden seudun MAL-sopimus ja kaupunkiseutusuunnitelma	7
3	Voimassa olevat strategisesti ja yleispiirteisesti ohjaavat kaavat	10
3.1	Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014	10
3.2	Heinolan strateginen yleiskaava 2035.....	10
4	Maankäytön strategisen tavoitekartan tavoitevalinnat	12
5	Maankäytön strategisen tavoitekartan kaavoitushankkeiden priorisointi.....	13
6	Yhteenveto	16

Liitteet

Liite 1. Priorisointikartta

Liite 2. Heinolan strateginen yleiskaava 2035

Liite 3. Tilastotietoa

Liite 4. Palveluja lapsiperheille -kartta

1 Maankäytön strateginen tavoitekartta

Heinolan kaupungin strategiassa, jota on hahmoteltu vuoteen 2030 asti, on asetettu päämääräksi hyvinvoinnin kasvu, uudistuva työ ja asuminen, vahva kaupunkiyhteisö sekä kestävä talous.

Strategisten päämäärien pitkäjänteisessä edistämisessä on kaupungin maankäytöllä keskeinen merkitys. Strategisilla yleiskaavoilla ja aluevarauksellisilla osayleiskaavoilla varataan alueita kehitysvisioiden toteutukseen vuosien, jopa vuosikymmenten, päähän. Uusilla asemakaavoilla ja nykyisten asemakaavojen muutoksilla mahdollistetaan mm. asuntorakentamista, yrityshankkeita ja liikenneverkon, viherverkoston ja kulttuuriympäristön kehittämistä. Ennakoiva kaavoittaminen edistää myös kaupungin kiinteistöomistuksen suunnittelua ja toteutusta.

Strategisesti ja yleispiirteisellä tasolla maankäyttöä ohjaavia kaavoja on Heinolassa jo paljon voimassa. Maakunnallisella tasolla merkittäviä alueidenkäytön ratkaisuja ohjaa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014. Heinolan omana koko kaupungin alueidenkäytön kokonaisuuden ohjauskaavana on Heinolan strateginen yleiskaava 2035 (hyväksytty 2014).

Aluekohtaisesti laadittuja osayleiskaavoja on alueilla: Lusi, Laajalahti-Kouvolantie, ydinkeskusta, Vierumäki, Suomen urheiluopisto ja Suurijärvi. Lisäksi ranta-alueiden maankäyttöä ohjaavia rantaosayleiskaavoja on Ruotsalaisella, Konnivedellä ja Keskinen-Ylimmäisellä. Edellä mainituissa yleiskaavoissa on jo varattu paljon mm. uusia asumis- ja työpaikka-alueita, jotka saadaan tarvittaessa toteutukseen asemakaavahankkeilla.

Kaupungin strategiset tavoitteet ja käytännön kaavoitustarpeet on keskeistä ottaa huomioon, kun priorisoidaan toteutettavia kaavoitushankkeita.

Kaavoitushankkeiden tärkeysjärjestykseen vaikuttavat mm. seuraavat kysymykset:

- Mitkä maakunta- ja yleiskaavoissa jo esitetyt uudet rakentamisalueet priorisoidaan toteutettaviksi nopeasti tai lähivuosina? Kaavoitustarpeena voi olla pääosin suoraan asemakaavoitus, ja joissain kohteissa ensin osayleiskaavoitus.
- Mille jo yleiskaavoissa esitetyille uusille rakentamisalueille ei ole nähtävissä toteutustarvetta? Eli kyseisille alueille ei toistaiseksi ole tarvetta laatia asemakaavoja.
- Mitä alueita ideoidaan täysin uusina tai muutoin merkittävinä aluevarauksina rakentamiselle? Kyseiset alueet todennäköisesti edellyttävät aluevarausta uuden tai päivitettyä yleiskaavan avulla.

- Mitkä nykyisten yleiskaavojen aluevaraukset ovat tarpeen päivittää? Esim. Suomen Urheilupuiston alueella on tarpeen arvioida uuden golfkentän aluevarausta ja mahdollistaa vakituista asumista urheilupuiston keskeisillä alueilla.
- Mitä uusia asemakaavoja ja asemakaavojen muutoksia priorisoidaan, jotta varmistetaan kiinnostava asumistarjonta ja edistetään nykyisten yritysten pysymistä ja uusien yritysten sijoittumista Heinolaan?
- Miten voidaan tiivistää tai uudistaa nykyisiä asuinalueita, jotta olemassa oleva yhdyskuntarakenne hyödynnetään mahdollisimman hyvin ja varmistetaan asukaskeskeinen, ekologinen ja samalla kustannustehokas rakentaminen?

Heinolan kaupungin maankäytön strateginen tavoitekartta on kaupungin kehittämistä ja erityisesti maankäyttöä ohjaava tavoiteohjelma, jossa linjataan maankäyttöä ja priorisoidaan lähivuosien keskeisiä kaavoitushankkeita. Tavoitekartalla ei ole oikeusvaikutuksia eikä lainvoimaista ohjausvaikutusta yleis- tai asemakaavoitukseen tai lupaprosesseihin. Maankäytön tavoitekartta on arjessa toimiva ja muuttuva dokumentti, jota päivitetään säännöllisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

2 Heinolan maankäyttöä ohjaavat strategiset linjaukset

Heinolan kaupungin maankäyttöä linjaavat erityisesti Heinolan kaupungin strategia, Heinolan kaupungin ilmastotiekartta HIT ja Lahden seudun MAL-sopimus ja kaupunkiseutusuunnitelma.

2.1 Heinolan kaupungin strategia maankäytön linjaajana

Kaikki Heinolan kaupungin strategian päämäärät ja tavoitteet näkyvät myös kaupungin maankäytön linjauksissa.

TAVOITTEET JA MITTARIT

HYVINVOINNIN KASVU

- » **Hyvinvointi lisääntyy** (hyvinvointi-indeksi, HYTE-kerroin)
- » **Toimiva arki** (asukkaan hyvinvointikokemus -kysely)
- » **Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola** (CO2-päästöt, kestävän kasvun indeksi)

UUDISTUVA TYÖ JA ASUMINEN

- » **Muuttovoiton vahvistaminen** (työikäisten nettomuutto)
- » **Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä** (työpaikkojen määrä, elinvoimaindeksi)
- » **Monipaikkainen Heinola** (yöpymiset, matkailun tulo- ja työllisyyselvytys, asukaskokemuskysely)

VAHVA KAUPUNKIYHTEISÖ

- » **Laadukas päätöksenteko** (valtuuston ja johtoryhmien päätöksenteon itsearviointi)
- » **Osallisuuden vahvistaminen** (asukaskokemuskysely)
- » **Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen** (työtyytyväisyys, esihenkilöarvioinnit)

KESTÄVÄ TALOUS

- » **Velkamäärän vähentäminen** (konsernin velat ja vastuut per asukas)
- » **Käyttötalouden tasapaino** (vuosikate/investoinnit, toimintakate)
- » **Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit** (vipuvaikutus, investointilaskelmat)

Kuva 1. Heinolan strategia

Uudistuva työ ja asuminen -päämäärän tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavat sekä jo toteutetut maankäytön ratkaisut että suunniteltavat uudet kehityshankkeet. Muuttovoittoa vahvistetaan työpaikkatarjonnan ja kaupungin palvelutarjonnan lisäksi houkuttelevilla asumismahdollisuuksilla.

Tarvitaan monipuolista asumistarjontaa erilaisille asukasryhmille, niin lapsiperheille, yksinasuville kuin yhteisöllisyyttä arvostaville eri ikäisille ja erilaisia asumistarpeita arvostaville asukkaille.

Uutta kerros- ja rivitalorakentamista on mahdollista suunnitella keskustaan ja muille houkutteleville sijainneille, esim. lähelle päiväkoteja, kouluja ja muita palveluja, joukkoliikenneyhteyksien ja rantanäkymien äärelle.

Uutta pientalorakentamista tulee suunnitella sekä nykyisten asemakaava-alueiden elävyyttä kehittäen että myös uusien kiinnostavien asumisalueiden tarvetta arvioiden. Uusia pientaloalueita on mahdollista kaavoittaa mm. Vierumäen Urheiluopiston alueelle ja muille kokonaisyhdyskuntarakenteen kannalta soveltuville ranta-alueille.

Myös olemassa olevan asuntokannan uudistamista on tuettava, mikä ei kaikilta osin edellytä kaavoitushankkeita. Erikseen laadittavassa asumisen kehittämissuunnitelmassa valmistellaan laajempia näkymiä asumisen edistämiseen.

Dynaamista ja uudistuvaa elinkeinoelämää tuetaan monipuolisella yritystonttien saatavuudella. Näitä alueita on jo osoitettu yleiskaavoissa ja niitä asemakaavoitetaan tarpeen mukaan huomioon ottaen mm. toimivat liikenneyhteydet ja tarkoituksenmukaiset tonttialueet.

Heinolan monipaikkaisuutta voidaan edistää kaupungin matkailu- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien ja kaupungin palveluiden tunnettuuden kasvattamisella ja etenkin vakituisen asumisen mahdollistamisella. Keskeinen kehityskohde on vakituisen asumisen lisääminen Vierumäelle Suomen urheiluopiston keskusalueelle, jossa nykyiset kaavat ohjaavat pääosin vain matkailuun ja vapaa-ajan asumiseen.

Hyvinvoinnin kasvu -päämäärää edistetään myös maankäytön kehittämisellä. Ihmisten, yritysten ja muiden yhteisöjen hyvinvointi on kaupungin elinvoimaisuuden perusta ja elinvoimaisuus lisää hyvinvointia. Hyvinvoinnin lisääntymistä ja toimivaa arkea tukee mm. Asuin- ja yritysalueiden ja -rakennusten, lähiympäristön toimivuuden ja viihtyisyyden kehittäminen. Hyvinvointiin linkittyvät myös virkistysalueet ja ulkoilureitit.

Heinolan hiilineutraaliutta ja resurssiviisautta varten yhdyskuntarakenteen ja liikenneverkoston kehittämistä kannattaa arvioida kestävästä kehityksen näkökulmasta. Tässä maankäytön strategisessa tavoitekartassa otetaan huomioon Heinolan ilmastotiekartan linjaukset ja lainsäädäntö, joka antaa linjat valtakunnallisille ilmastotavoitteille ja vastuullisuudelle ympäristöasioissa.

Asumisen lisäämistä ja uusiutumista tulee tukea erityisesti keskustassa sekä kaikilla taajaman alueilla, joilla on jo olemassa oleva yhdyskuntainfrastruktuuri ja joukkoliikenneyhteydet. Myös uusia mahdollisia rakennusalueita kannattaa sijoittaa nykyisten liikenneväylien ja jo olemassa olevan infrastruktuurin yhteyteen.

Vahvaa kaupunkiyhteisöä tuetaan vahvalla ja ennakoivalla vuorovaikutuksella kaupungin asukkaiden, yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa sekä maankäytön asioissa että muussa kaupunkisuunnittelussa. Maankäytön strateginen tavoitekartta linkittyy siten myös kaupungin osallisuusohjelmaan.

Kestävää taloutta tukee kestävä yhdyskuntarakenne, jossa olemassa oleva kuntainfrastruktuuri otetaan huomioon maankäytön ratkaisuisissa ja kustannuksissa.

2.2 Heinolan kaupungin ilmastotiekartta HIT

Syksyllä vuonna 2022 hyväksytty Heinolan kaupungin ilmastotiekartta edistää osaltaan valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti hiilineutraaliutta ja ilmastopositiivista elinvoimaisuutta avaamalla mahdollisuuksia kaupunkilaisille ja elinkeinoelämälle vihreään siirtymään ja toimimaan kiertotalouden periaatteiden mukaisesti.

Kuva 2. Ilmastotiekartan teemat

Ilmastotiekarttaan on koottu kehittämiskohteita, jotka ovat keskeisiä maankäytön suunnittelulle ja näin ollen ne otetaan huomioon myös kaavahankkeissa:

- Tuuli- ja aurinkoenergian edistäminen energiaratkaisuina
- Hiilinielujen tunnistaminen ja kehittäminen
- Ilmastoystävällisten luontokohteiden määrittely, niiden kehittäminen ja toimenpiteet luontokohteiden suojelemiseksi
- Vähähiilisen rakentamisen kokonaisratkaisut
- Bio- ja kiertotalouden edistäminen yritysalueiden ja -tonttien kaavoituksessa ja kehittämisessä

2.3 Lahden seudun MAL-sopimus ja kaupunkiseutusuunnitelma

Lahden kaupunkiseudulla on maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus vuodelle 2021–2031. Valtion ja seutukuntien välisessä sopimuksessa määritetään kaupunkiseudun tavoitteet lähivuosien maankäytön ja liikenneverkon kehittämiseksi sekä asuntotuotannolle. MAL-sopimukset vahvistavat kuntien keskinäistä sekä kaupunkiseudun ja valtion sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja niiden edellyttämiin toimenpiteisiin. MAL-sopimus on myös tärkeää hiilineutraalin tulevaisuuden rakentamiselle.

Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksen pääteemoja ovat:

1. Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä
2. Asuminen ja elinympäristön laatu
3. Elinvoimainen Lahden kaupunkiseutu

Pääteemoista on muodostettu paljon toimenpidetavoitteita, joista Heinolan maankäytön suunnittelulle ovat keskeisiä mm:

- Tiivistetään kuntakeskusten asemakaava-alueita ja kehitetään raide- ja joukkoliikenteeseen tukeutuvia taajamia (mm. Heinola ja Vierumäki).
- Edistetään mahdollisuutta alueelliselle henkilöjunaliikenteelle Orimattila –Lahti – Heinola -ratayhteydellä. Maankäytöllä tuetaan kehityspotentiaalia.
- Laaditaan kuntakohtaiset asunto- ja maapoliittiset ohjelmat.
- Kunnat varmistavat seudun asuntotuotantarvetta vastaavan kaavavarannon vastamaan vähintään viiden vuoden kehityksen tarvetta. Uusien asemakaavojen asuinkerrosalasta 80 % sijoitetaan keskustoihin ja kestävän liikkumisen kannalta hyvillä sijainneille.
- Kunnat varmistavat kestäviin kulkutapoihin tukeutuvien asuinalueiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja huolehtivat riittävän kilpailukykyisen tonttitarjonnan turvaamisesta.
- Kunnat pilotoivat vähähiilistä kestävästä rakentamista puu- ja hybridirakenteisina.
- Kunnat luovat yhdessä valtion kanssa keinoja ja selvittävät mahdollisuuksia monipaikkaisuuden tukemiseksi kestäväällä tavalla.
- Kunnat kaavoittavat ja toteuttavat uusia yritysalueita kuntakeskuksen liittymien ympäristöön logistiikan, kaupan ja muun yrityselämän tarpeisiin.
- Kunnat edistävät kaupunkiseutusunnitelman mukaisesti kaupunkiseudun kannalta merkittävien elinkeinoelämän alueiden kehittymistä (mm. Vierumäki) ja niiden saavutettavuutta kestäväillä kulkumuodoilla.
- Kunnat kehittävät matkailualueita, vesimatkailua ja urheilukohteita (mm. Urheilupuisto) ja niiden infraa ja saavutettavuutta kestäväillä kulkumuodoilla.

Kaupunkiseutusunnitelma

MAL-sopimuksen yhtenä keskeisenä toimenpiteenä on laadittu sopimuskuntien alueille yhteinen kaupunkiseutusunnitelma. Se on maassamme kokonaan uusi suunnitelmataso, ei lainvoimainen kaava. Tarkkuusluonteeltaan se on maakuntakaavan ja kunnan strategisen yleiskaavan väliltä.

Laaditulla kaupunkiseutusuunnitelmalla on sovitettu yhteen seudun yhdyskuntarakenteen, liikennejärjestelmän ja viherrakenteen kehittämisen periaatteet pitkällä aikavälillä. Myös lyhyen aikavälin konkreettisia toimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan yhteisten linjausten suuntaisesti.

Lahden kaupunkiseutusuunnitelma on nyt hyväksytty kaikissa MAL-kunnissa. Se luo pohjaa kaupunkiseudun yhteiselle kehittämiselle sekä juuri käynnistyneen uuden MAL-neuvottelukierroksen toimenpiteille.

Kokonaisuudessaan kaupunkiseutusuunnitelma on hyvin tavoitteellinen asumisen ja työpaikkojen määrän kehittymiselle. Vuoteen 2060 mennessä esimerkiksi Heinolan kannalta kaupunkiseutusuunnitelmassa linjataan tavoiteltavaksi nykytilanteeseen nähden nousua +3020 asukasmäärässä ja +1730 työpaikkamäärässä. Jotta näihin tavoitteisiin päästään, tarvitaan yhteisesti sovittu toteutussuunnitelma ja sen edellyttämä resurssointi koko Päijät-Hämeessä.

Heinolan osalta asumisen kasvualueiksi on varattu koko nauhamainen keskustaajama. Asumisen kasvualueena myös Urheiluopiston ja Vierumäen taajaman toisiinsa yhdistyvät taajama-alueet on esitetty luontevasti ja Heinolan kaupungin omien aluekehitysnäkemysten mukaisesti.

Kaupunkiseutusuunnitelman useimmat elinkeinojen ja työpaikkojen kehittämisvyöhykkeet sijaitsevat koko maakunnassa suurimpien keskusten välisten pääliikenneväylien varrella. Heinolassa kehittämisvyöhykkeisiin kuuluvat keskustaajama, Vierumäen ja Urheiluopiston alue sekä koko valtatie 4:n lähiseutu Lusiin asti. Liikennejärjestelmien keskeisiin varauksiin sisältyy Mikkelin oikorata.

3 Voimassa olevat strategisesti ja yleispiirteisesti ohjaavat kaavat

3.1 Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014

Maakuntakaavassa kuvataan maakunnan alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaavan tehtävänä on ratkaista valtakunnalliset, maakunnalliset ja seudulliset alueidenkäytön kysymykset.

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 on tullut voimaan v. 2019, toimien koko maakunnan kattavana kokonaismaakuntakaavana. Heinolan osalta maakuntakaavassa on esitetty paljonkin varauksia uusille rakentamisalueille:

- Nykyisten asemakaava-alueiden äärelle taajamatoimintojen alueiden (ruskea, A) laajentamisvarauksia: Pirttiniemen laajentaminen, Huhtisaari, Suo-kannaksen ja Pitkäniemen rantavyöhyke, Tähtiniemi, Korpinmaa ja Vasikkasaari, Jyrängön laajennus eteläsuuntaan, Myllyojan laajennus etelässä, Myllykylän alue sekä Vierumäen taajaman laajentaminen Vuolenkoskentien varrelle.
- Uutta teollisuusaluetta (harmaa, T) Vierumäen taajaman ja rautatien eteläpuolelle. Uutta työpaikka-aluetta (TP) Lusin kylän länsireunalle.
- Urheiluopiston alue on esitetty pääosin loma- ja matkailualueeksi (R).

3.2 Heinolan strateginen yleiskaava 2035

Heinolan yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä ohjaa yleispiirteisesti strateginen yleiskaava 2035. Tämä ensimmäinen koko Heinolan alueen käsittävä yleiskaava hyväksyttiin valtuustossa v. 2014 ja se tuli lainvoimaiseksi v. 2016.

Strategisen yleiskaavan valmistelu perustui laajaan vuorovaikutukseen ja kolmeen vaihtoehtoiseen rakennemalliin. Laadittu synteesi perustui johdonmukaiseen nauhakaupunkirakenteeseen, kohtuulliseen asutuksen ja työpaikkojen kasvuun sekä varautumiseen uuden henkilöliikenteen käynnistymiseen joko Lahden seudulla tai uudella Savonradalla.

Strategisella yleiskaavoituksella keskitytään alueidenkäytön pitkän aikavälin päälinjauksiin sekä tunnistetaan erilaiset suunnittelutarpeet ja niille soveltuvat jatkosuunnittelun menettelyt. Kaava on esitystavaltaan yleispiirteinen.

Yleiskaavakarttaan on merkitty mahdolliset uudet tai laajennettavat asuin-, työpaikka- ja vapaa-ajan palvelujen alueet, kahteen ajoitus- tai tärkeysryhmään jaoteltuina. Uudet alueehdotukset ovat pääosin samoja kuin maakuntakaavassa. Lisäksi kansallisen

kaupunkipuiston, virkistysalueiden ja vesiliikenteen sekä kylien ja maaseudun kehittämisen edellytyksiä on pyritty varmistamaan.

4 Maankäytön strategisen tavoitekartan tavoitevalinnat

Kaikki edellä todetut strategiset yleislinjaukset sekä strategiset ja yleispiirteiset kaavat ohjaavat Heinolan maankäytön edistämistä. Näin ollen on tarpeen linjata lähivuosina toteutettaviksi seuraavat maankäytön keskeisimmät kehittämistavoitteet, ja niitä edistävät kaavoituskohteet ja toimenpiteet:

Maankäytön kehittämistavoitteet	Tavoitteiden kaavoituskohteet / muut toimenpiteet
Keskustan tiivistäminen, elinvoimaisuus ja asumistarjonta Huomioitu mm. lapsiperheiden palvelut (liitekartta) ja nykyisen infran hyödyntäminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Kylpylänranta • Niemelänranta • Savontie 3 • Entisen Niemelän koulun tontti • Seminaarin alue • Hopeasillanranta • Jyränkö
Kaavavarannon merkittävä lisääminen seudulliselle asuntotuotantotarpeelle MAL-sopimuksen tavoite, sekä lisäksi: Uusien asemakaavojen asuinkerrosalasta 80 % sijoitetaan keskustoihin ja kestävän liikkumisen kannalta hyville sijainneille.	<ul style="list-style-type: none"> • Kylpylänranta • Niemelänranta • Seminaarin alue • Entisen Niemelän koulun tontti • Hopeasillanranta • Vierumäen ja Urheiluopiston alueet (VUK)
Asuntotuotannon monipuolisuus ja kilpailukykyinen tonttitarjonta	<ul style="list-style-type: none"> • Kylpylänranta • Niemelänranta • Pitkäniemi • Hopeasillanranta • Entisen Myllyojan koulun tontti • Urheiluopiston alue (VUK) • Jyränkö
Monipaikkaisuuden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Urheiluopiston alue • Vuolenkoskentien pohjoispuoli • Laaja selvitysyhteistyö; MAL-sopimussyhteisö ja valtion viranomaiset
Pilotointi vähähiiliseen kestäväan rakentamiseen puu- ja hybridirakenteilla	<ul style="list-style-type: none"> • Kaavahankkeissa pyritään arvioimaan tavoitteen potentiaalisuus, hankeytydet ja kaavallinen tavoiteohjaus
Seudullisesti merkittävien elinkeinoelämän alueiden kehittyminen	<ul style="list-style-type: none"> • Manunkulman yritysalue (Vierumäki) • Vierumäen potentiaalisten uusien yritysalueiden hahmottelu Vierumäki-Urheiluopisto-Konnivesi-osayleiskaavalla (VUK)
Uusia yritysalueita kuntakeskusten liittymien ympäristöön logistiikan, kaupan ja muun yrityselämän tarpeisiin.	<ul style="list-style-type: none"> • Etelä-Suokannas • Vierumäen Manunkulman yritysalue (VUK) • Kouvolantien risteysalue • Lusi

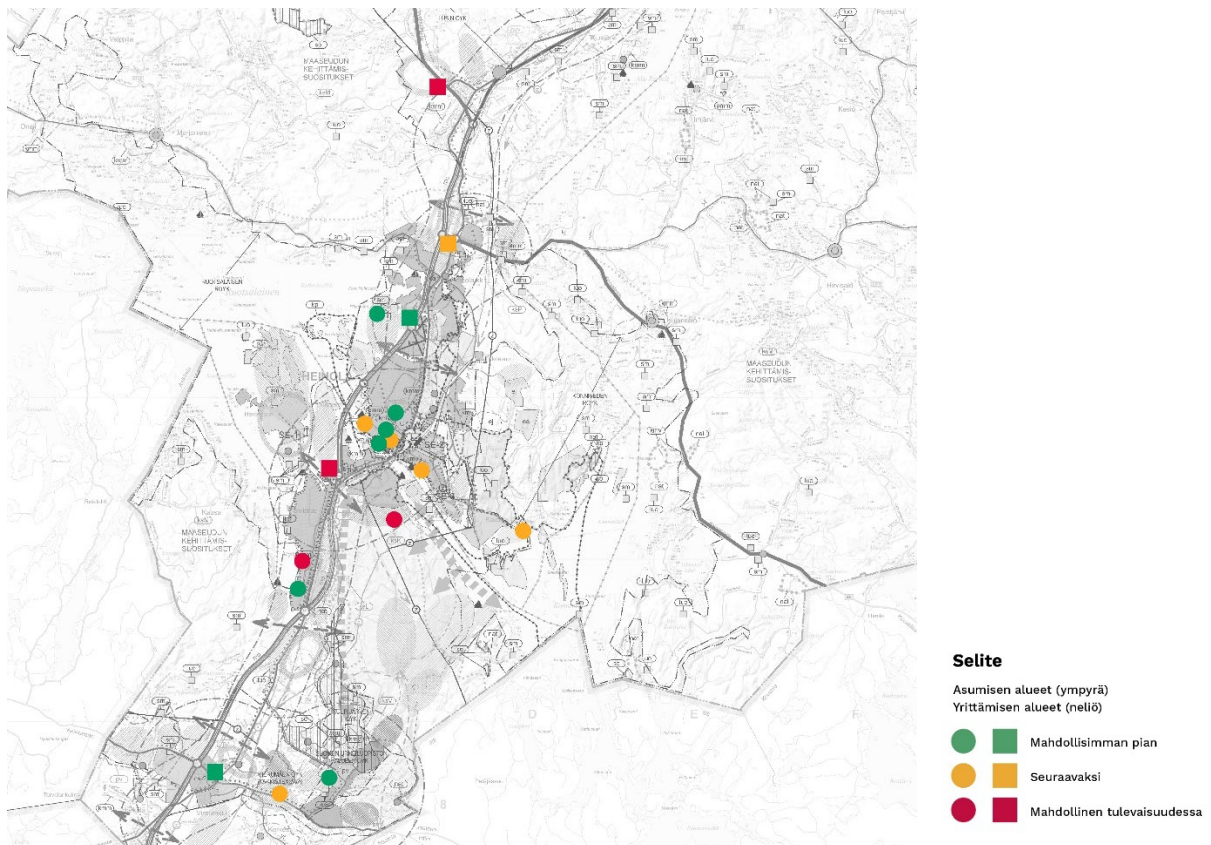
5 Maankäytön strategisen tavoitekartan kaavoitushankkeiden priorisointi

Strategisiksi määriteltyjen kaavahankkeiden suuren määrän vuoksi on myös pyrittävä enustamaan niiden toteutusjärjestystä ja tarvetta. Seuraavissa taulukoissa on kaavahankkeiden ajoituksen tavoitteellinen luokittelu kolmeen priorisointitasoon noin kymmenen vuoden aikajänteelle.

Ensimmäisen prioriteettitason kaavoitushankkeet ovat jo vireillä tai pyritään asettamaan vireille mahdollisimman pian. Toisen tason hankkeet asetetaan vireille resurssien salliessa. Kolmannen tason hankkeet asetetaan vireille tarpeen vaatiessa.

Käytännössä prioriteettitasoja voidaan kohdekohtaisesti vaihtaa, jos esimerkiksi kohteeseen nousee aktiivinen yrityshanke. Samoin hankkeiden perusteella voidaan tuoda vireille muitakin kaavoituskohteita myös korkealla prioriteettitasolla.

Taulukoissa ei ole mainittu kaavahankkeita, jotka ovat jo vähintään ehdotusvaiheessa, eli etenevät aika pian jo hyväksymiseen (esim. Tähtiniementien kauppa-alue eli Prisma-hanke ja Ala-Rääveli-Keskinen –rantaosayleiskaava). Taulukoissa ei ole myöskään vireillä olevia yleiskaavahankkeita, joiden edistäminen lähtökohtaisesti priorisoidaan korkealle. VUK-yleiskaava tuo myös valmistuttuaan uusia rakentamisen mahdollisuuksia.

Kuva 3. Priorisointikartta (myös liitteenä).

Kaavoitushankkeiden prioriteettitaso I

Kaavoitushanke / muu kehityshanke	Päätavoitteet	Erityishuomiot
Kylpylänranta Asemakaavamuutos	Keskustan asumisen ja elinvoimaisuuden kehittäminen. Historiallisten rakennusten uudiskäyttö ja uudisrakentamisen mahdollisuudet.	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.
Entinen Niemelän koulun tontti Asemakaavamuutos	Keskustan asumisen kehittäminen. Kaupungin omistaman tonttialueen elävä uudiskäyttö ja myyntimahdollisuus.	
Entinen Myllyojan koulun tontti Asemakaavamuutos	Uutta asuinaluetta Myllyojalle. Taajaman tiivistäminen ja täydentäminen kestävästi. Vähintään rantanäkymät.	
Urheiluopiston asumisen kehityskohteet Asemakaavamuutoksia ja osittain uutta asemakaavaa	Myös vakituisen asumisen mahdollistaminen Urheiluopiston keskeisille alueille. Vierumäen ja Urheiluopiston elinvoiman tukeminen.	Asemakaavaprosessit pääosin maanomistajien edistämistä vastuulla: 1) Karpalosuo 2) Cookentie 3) Mäntypuisto 4) Urheiluopistontie 448
Seminaarin alue Asemakaavamuutos	Keskustan asumisen ja elinvoimaisuuden kehittäminen. Historiallisten rakennusten uudiskäyttö ja uudisrakentamisen mahdollisuudet.	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.
Pitkäniemi Asemakaavoitus	Asumisen kehittäminen, uutta ranta-alueiden pientalojen tonttitarjontaa.	Kuntatekniikan investointikulut voivat olla huomattavat.
Etelä-Suokannas Asemakaavamuutos ja osittain uusi asemakaava	Yritystoimintojen laajenemisen mahdollistaminen.	
Manunkulman yritysalue Asemakaavoitus	Yritystoiminnan edistäminen Vierumäellä. Taajaman elinvoiman potentiaalia.	

Kaavoitushankkeiden prioriteettitaso II

Kaavoitushanke / muu kehityshanke	Päätavoitteet	Erityishuomiot
Niemelänranta Asemakaavamuutos	Keskustan asumisen ja elinvoimaisuuden kehittäminen.	Haasteena luonto-olosuhteet.
Hopeasillanranta Asemakaavamuutos	Asumisen kehittäminen rakentamattomaksi jääneille vetovoimaisille korttelialueille.	Selvitettävä onko hyvinvointialueella tonttitarve uudelle palvelukeskukseksi.
Savontie 3 Asemakaavamuutos	Keskustan asumisen ja elinvoimaisuuden kehittäminen. tontin uudelleenkäyttö.	
Vuolenkoskentien pohjoispuoli Asemakaavoitus	Edullisia asumisen tontteja vastaamaan työntekijöiden tarpeisiin Vierumäellä.	Investointitarve vesihuollon runkolinjoille.
Löysinmäki Ranta-asemakaavoitus (yhtenäinen matkailualue) tai rantayleiskaavan muutos (omarantaisia loma-asuntotontteja)	Uusia rantarakennuspaikkoja.	Omarantaisia lomiasuntotontteja on mahdollista kaavoittaa vain rantamitoituksen mukaisesti.
Kouvolantien risteysalue Asemakaavoitus	Yritystoiminnan edistäminen.	Vain osittain kaupungin maata.

Kaavoitushankkeiden prioriteettitaso III

Kaavoitushanke / muu kehityshanke	Päätavoitteet	Erityishuomiot
Jyränkö ja Jyrängön eteläosa Asemakaavoitus	Kaupunginosan laajentamisalue eteläsuuntaan. Uutta houkuttelevaa asu- mistarjontaa luonnon äärelle ja aika lähelle keskustaa.	Ei kaupungin maata. Huomioitava virkistysreitit. Tarve löytää uusia keinoja kehittää ko. kaupunginosaa yhdessä asukkaiden kanssa.
Myllyjojan pellot Asemakaavoitus	Uusia rantarakennuspaikkoja/-näkyviä.	Ei kaupungin maata.
Lusi Asemakaavoitus	Yritystoiminnan edistäminen. Taajaman elinvoiman potentiaalia.	Ei kaupungin maata.
Apajalahti Asemakaavoitus	Yritystoiminnan edistäminen.	Vain osittain kaupungin maata.

6 Yhteenveto

Kaupungin elinvoiman rakentamisessa maankäyttö ja kaavoitus ovat aivan keskeisiä. Tarvitaan näkemystä, yhteisiä linjauksia ja rohkeutta päättää, miten kaupungin eri alueita kehitetään sekä lähivuosina että tulevana vuosikymmeninä. Kaavoitushankkeet ovat pitkiä prosesseja eri vaiheineen ja selvityksineen, joten kaupungin tulevaa menestystä pitää rakentaa jo tänään. Myös alueellinen yhteistyö Päijät-Hämeessä ja naapurimaakuntien kanssa on keskeistä, jotta kunnat tekevät samansuuntaisia ratkaisuja tulevaisuuden elinvoiman rakentamiseksi.

Heinolan kaupungin maankäytön strateginen tavoitekartta ohjaa maankäyttöä ja erityisesti kaavoitusta. Näiden lisäksi tavoitekartta linjaa myös muuta kaupungin kehittämistä.

Maankäytön strategisella tavoitekartalla ei ole oikeusvaikutuksia eikä lainvoimaista ohjausvaikutusta yleis- tai asemakaavoitukseen tai lupaprosesseihin. Maankäytön strateginen tavoitekartta on arjessa toimiva ja muuttuva dokumentti, jota päivitetään säännöllisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

Lähetäjä: Pentti Klemetti <pentti.klemetti@hollola.fi>
Lähetetty: torstai 14. maaliskuuta 2024 13.20
Vastaanottaja: Päijät-Hämeen Liitto / Toimisto
Kopio: Ilkka Korhonen; Randell Heli; Rahkonen Päivi; Pekka Laitinen; Henna Kurosawa; Sini Utriainen; Jussi Jääoja
Aihe: Mieliä Hollolasta maakuntakaava2060:n oasista

Päijät-Hämeen liitto,
maakuntakaava2060:n päivitystyö,
oas kommentointi 14.3. 2024

TERVEHDYS HOLLOLAN KUNNASTA!

Maakuntakaavan teemoja on käsitelty maaliskuussa 2024 kuntamme sisäisissä palaverissa. Hollolan kunnan puolesta kommentoin liitolle seuraavia:

Toivomme seuraavia näkökulmia huomioitavan maakuntakaava 2060n päivityksen selvitystehtävissä:

- selvitystarve aurinkovoiman soveltuvuudesta haja-asutusalueilla huomioon ottaen mm luonnon- ja maisema-arvot. Myös poisrajaavat tulkinnat olisivat toivottavia.
- selvitystarve mahdollisuuksista saada kaukaisessa tulevaisuudessa eritasoliittymä VT4:itä Miekkiön kylän alueelle Hollolassa. Tarve liittyä Hollolan kaukaisen tulevaisuuden yritysalueisiin.
- selvitystarve monipaikkaisuuden edistämisen vaikutuksista rantarakentamisessa. Miten monipaikkaisuuden (=loma-asuntojen vakinaisiksi hyväksyminen) edistäminen vaikuttaisi ympäristöön ja kuntatalouteen?
Etätyön mahdollisuudet ovat suuresti lisääntyneet, mutta vakituiseen asumiseen liittyy enemmän palveluntarvetta kuin loma-asumiseen.
Oletettavasti kaikki muutkin liiton kunnat tarvitsisivat tällaista tarkastelua, mielellään kaikille yhtenäisin perustein.
- sopiiko oasissa mainittu v 2022 tehty kaupan palveluverkkoselvitys sellaisenaan ohjeeksi yleiskaavojen päivitystehtäviin?
Jos ei sellaisenaan sovi, voiko selvitystä tai maakuntakaavan ohjausta alueisiin kohdennettujen mitoitussuosituksen osalta maakuntakaavatyössä täydentää?
Riittävä seudullinen koordinaatio osaltaan torjuu liiketilojen ylikapasiteettia.

Vuonna 2023 vahvistunut seudullisen jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaava Hollolassa huomioitaneen käynnistyvässä maakuntakaava 2060 -päivitystyössä.

Ystävällisesti

Pentti Klemetti

kaavoitusarkkitehti

Elinvoiman palvelualue kehitys- ja kaavoituspalvelut

puh 044 780 1455 pentti.klemetti@hollola.fi

Lausuntopyyntö Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Tekninen lautakunta 27.02.2024 § 19

Valmistelija tekninen johtaja emilia.lehikoinen@karkola.fi puh. 044-770 2056

Päijät-Hämeen liitto pyytää 18.3.2024 mennessä lausuntoa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Maakuntahallitus hyväksyi suunnitelman 12.2.2024 ja se on asetettu nähtäville 14.2.-15.3.2024 väliseksi ajaksi liiton toimistossa ja jäsenkuntien virallisilla ilmoituskanavilla sekä kaavan verkkosivuilla

Päijät-Hämeen liitto pyytää toimittamaan lausunnon sähköpostitse tai postitse, jonka jälkeen maakuntahallitus käsittelee saadut palautteet ja niiden perusteella tehtävät korjaukset keväällä 2024.

Kärkölen kunnan lausunto

Maakuntakaava on lakisääteinen kaava, mikä ohjaa kuntien kaavoitusta ja viranomaisten muuta alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua.

Maakuntakaavassa esitetään kaikki maankäytön teemat: keskusverkko, palvelualueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen huollon verkostot ja alueet, tuulivoima, luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.

Kärkölen kunnan osalta maakuntakaavassa on syytä huomioida hyväksytyyn Lahden kaupunkiseutusunnitelman mukaiset asumisen, elinkeinon, liikenteen ja viherverkoston suunnitelmat.

Asumisesta tulisi erityisesti kiinnittää huomiota Järvelän, Lappilan ja Kirkonkylän taajamatoimintojen aluemarkintoihin sekä lähikeskuskylämerkintöihin, joista varsinaisen lähikeskuskylämerkinnän täyttää enää Marttilan kyläalue, kun Lappila ja Kirkonkylä ovat Kärkölen taajamatoimintojen alueita.

Elinkeinoalueista tulee huomioida elinkeinoelämän kehittämisvyöhykkeen sijainti sekä nykyisten teollisuusalueiden sijainnit sekä kehittämismahdollisuudet.

Liikenneverkoissa Kärkölen pääpainopisteenä on rautatieverkko, pyöräilyn kehittäminen sekä nykyiset toimivat maantieyhteydet, Mt 54 kehittyminen

valtatieksi sekä nykyisen st 295 kehittyminen maantiekiksi. Molemmat tiet ovat keskeisiä mm. alueen sahateollisuudelle.

Viherverkostoissa tulisi huomioida paikallisten jokiuomaympäristöjen merkitys osana viherverkostoreitistöjä. Näitä jokia ovat Teuronjoki ja Äväntjoki. Teuronjoki on myös merkittävä melontareitti.

Kärkölen alueella tulisi myös arvioida tarkemmin kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaat alueet siten, että niiden rajaukset ja sijainnit sijoittuvat niin, etteivät ne ole esteenä Kärkölen kunnan tarkoituksenmukaiselle muulle maankäytölle ja kehitykselle.

Kärkölen kunta on myös käynnistämässä yleiskaavoitusta ja Kärkölen omassa yleiskaavatyössä kiinnitetään huomiota mm. potentiaalisiin uudistuvan energian tuotantoalueisiin, ja nämä tulisi merkitä myös tulevaan maakuntakaavaan.

Esittelijä	tekninen johtaja Emilia Lehikoinen
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle lausuntonaan selostusosassa eritellyt huomiot.
Päätös	Tekninen lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä päätösehdotuksen.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto

Kunnanhallitus 11.03.2024 § 46
57/10.02.00/2024

Valmistelija kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206

Tekninen lautakunta päätti esittää kokouksessaan 27.2.2024 (§ 19) lausuntonaan seuraavaa:

Maakuntakaava on lakisääteinen kaava, mikä ohjaa kuntien kaavoitusta ja viranomaisten muuta alueiden käyttöä koskevaa suunnittelua.

Maakuntakaavassa esitetään kaikki maankäytön teemat: keskusverkko, palvelualueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen huollon verkostot ja alueet, tuulivoima, luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.

Kärkölen kunnan osalta maakuntakaavassa on syytä huomioida hyväksytyyn Lahden kaupunkiseutusuunnitelman mukaiset asumisen, elinkeinon, liikenteen ja viherverkoston suunnitelmat.

Asumisesta tulisi erityisesti kiinnittää huomiota Järvelän, Lappilan ja Kirkonkylän taajamatoimintojen aluumerkintöihin sekä lähikeskuskylämerkintöihin, joista varsinaisen lähikeskuskylämerkinnän täyttää enää Marttilan kyläalue, kun Lappila ja Kirkonkylä ovat Kärkölen taajamatoimintojen alueita.

Elinkeinoalueista tulee huomioida elinkeinoelämän kehittämisvyöhykkeen sijainti sekä nykyisten teollisuusalueiden sijainnit sekä kehittymismahdollisuudet.

Liikenneverkoissa Kärkölen pääpainopisteenä on rautatieverkko, pyöräilyn kehittäminen sekä nykyiset toimivat maantieyhteydet, Mt 54 kehittyminen valtatieksi sekä nykyisen st 295 kehittyminen maantieksi. Molemmat tiet ovat keskeisiä mm. alueen saateollisuudelle.

Viherverkostoissa tulisi huomioida paikallisten jokiuomaympäristöjen merkitys osana viherverkostoreitistöjä. Näitä jokia ovat Teuronjoki ja Äväntjoki. Teuronjoki on myös merkittävä melontareitti.

Kärkölen alueella tulisi myös arvioida tarkemmin kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaat alueet siten, että niiden rajaukset ja sijainnit sijoittuvat niin, etteivät ne ole esteenä Kärkölen kunnan tarkoituksenmukaiselle muulle maankäytölle ja kehitykselle.

Kärkölen kunta on myös käynnistämässä yleiskaavoitusta ja Kärkölen omassa yleiskaavatyössä kiinnitetään huomiota mm. potentiaalsiin uudistuvan energian tuotantoalueisiin, ja nämä tulisi merkitä myös tulevaan maakuntakaavaan.

Esittelijä	pormestari Markku Koskinen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa lausuntonaan selvitysosassa olevan teknisen lautakunnan lausunnon.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto

Kärkölan kunta

Kunnanhallitus

§ 46

11.03.2024

Jakelu

Päijät-Hämeen liitto

Otteen oikeaksi todistaa
12.03.2024

Jaana Nihtilä
asianhallintapäällikkö

Tiedoksianto

- sähköinen tiedoksianto
- lähetetty postitse tavallisena kirjeenä
- lähetetty postitse saantitodistusta vastaan
- luovutettu asianosaiselle kirjallista todistusta vastaan

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen:
12.3.2024

Lahden kaupungin lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto on päättänyt 1.12.2023 kokouksessaan käynnistää Päijät-Hämeen 2060 maakuntakaavan laatimisen. Maakuntakaava kattaa kaikki Päijät-Hämeen kunnat ja siinä käsitellään kaikki maankäytön teemat: keskusverkko, palvelualueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen huollon verkostot ja alueet, tuulivoima, luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.

Päijät-Hämeen maakuntahallitus hyväksyi 12.2.2024 maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laitettavaksi nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 14.2.-15.3.2024 ja mielipiteet siitä voi toimittaa Päijät-Hämeen maakuntahallitukselle osoitettuna viimeistään 18.3.2024.

Päijät-Hämeen liitto on pyytänyt Lahden kaupungilta lausuntoa maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Näkökulmia käynnistyvään maakuntakaavatyöhön

Lahden kaupunki näkee käynnistyvän maakuntakaavatyön tärkeänä seudun elinvoimalle ja pitää erityisen hyödyllisinä seudullista elinkeinoelämää, logistiikkaa ja raideliikennettä koskevat selvityksiä. Raideliikenteen osalta Lahden kaupunkia kiinnostavaa lisäselvitystarvetta on erityisesti lähijunaliikenteen kehittämisessä ja nykyisten reittien asemanpaikoissa.

Vihreän siirtymän näkökulmasta maakuntakaavassa olisi hyvä tarkastella myös suuren mittakaavan aurinkovoimala-alueiden sijoittamismahdollisuuksia maakuntaan sekä korkeapaineisen kaasun siirtoverkostoa. Käynnistynyt tuulivoimala-alueiden maisemavaikutusten arviointi on tärkeä jatkotyö, koska valtakunnallisia ohjeistuksia maisemavaikutuksien arvioinnille ei ole vielä olemassa uuden sukupolven, 300 metriä korkeille tuulivoimaloille.

Lisäksi maakunnan moottoriurheilutoiminnan jatkumisen mahdollistamiseksi tulisi tutkia mahdollista Pippon moottorirataa (karting, motocross, speedway) ja lakkautetun Kukonkoivun moottorirataa (jokamiehenluokka) korvaavia paikkoja.

Lausunto on valmisteltu kaupunkiympäristön asiantuntijoiden yhteistyönä.

18.3.2024 Lahti

Yleiskaava-arkkitehti

Johanna Sääksniemi

Lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

KAAVTMK 28.02.2024 § 10
74/10.02.00/2024

Päijät-Hämeen liitto pyytää Sysmän kunnan lausuntoa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnitelma on laadittu 12.2.2024.

Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto päätti 1.12.2023 käynnistää Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 ja maakuntahallitus hyväksyi 12.2.2024 maakuntakaavan OAS:n laitteavaksi nähtävälle.

OAS on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti (MRL 63 §, MRA 30 §) nähtävillä 14.2.–15.3.2024 välisen ajan Päijät-Hämeen liiton toimistossa, liiton jäsenkuntien virallisilla ilmoituskanavilla sekä kaavan verkkosivuilla: <https://urly.fi/3qQs>

Päijät-Hämeen liitto pyytää Sysmän kunnan palautetta OAS:sta 18.3.2024 mennessä.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueiksi taikka liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetuilla alueilla on voimassa rakentamista koskeva rajoitus. Lisäksi kunnan tulee suunnata kaavoitustaan alueille, jotka edistävät maakuntakaavan toteuttamista.

Maakuntakaavan laadintaa ohjaa maankäytön ohjausryhmä MOR. Maakuntakaavan suunnitteluajataulun mukaan maakuntavaltuusto hyväksyisi kaavan vuoden 2026 loppupuolella. Kunta ja kuntalaiset osallistuvat monissa eri vaiheissa kaavan laatimiseen. Siksi on tärkeää pyrkiä vaikuttamaan kaavan sisältöön kaikissa vaiheissa siten, että maakuntakaava mahdollistaa kunnan strategioiden edistämisen.

Kunnan puolesta kaavan valmistelutyöhön voivat parhaiten vaikuttaa maakuntavaltuuston ja –hallituksen, maankäytön ohjausryhmän (MOR), liikennejärjestelmäryhmän, elinkeinoryhmän sekä viherverkostoa käsittelevän ryhmän jäsenet. Kunnan tulee olla aktiivinen myös taustaselvityksiä tekevissä ryhmissä kuten esim. kulttuuriympäristöselvitys, tuulivoimaselvityksen jatkotyö, virkistysalueista laadittava selvitys, Vt4 Lusi-Kanavuori toimenpideselvitys sekä maa-ainesten ottoa ja ampumaratoja koskevat täydentävät selvitykset.

Valmistelija

Nimi: Matti Nikupeteri
Tehtävänimike: Maankäytön suunnittelija
Puh: 044 713 4554
Email: etunimi.sukunimi@sysma.fi

Päätösehdotus	Maakuntakaavan lähtöaineistoissa ehdotetaan huomioitaviksi kuntien yhteistyönä tekeillä olevia suunnitelmia ja selvityksiä mm. ilmastosuunnitelma, pohjavesien suojelusuunnitelmien päivitys, Vt4 yleissuunnitelma välillä Lusi – Oravakivensalmen toimenpidesuunnitelma ja siihen liittyvä Onkiniemen alueen yleiskaavallinen tarkastelu sekä äskettäin valmistunut kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma. Erityisen tärkeäksi nähdään Sysmän kunnan strategian huomioiminen maakuntakaavan laadinnassa.
Päätös	Kaavoitustoimikunta hyväksyi lausunnon yksimielisesti.

P-H maakuntakaava 2060 OAS

mika.rouhiainen@hollola.fi
toimisto@pajjat-hame.fi, silja.makela@hollola.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä mika.rouhiainen@hollola.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Päijät-Hämeen liitto pyytää 13.2.2024 päivätyllä lausuntopyynnöllä terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Lausuntopyynnön osallisten listan osalta totean, että Päijät-Hämeen kuntien terveydensuojeluviranomainen, Lahden kaupunkia lukuun ottamatta, on nykyisin Päijät-Hämeen ympäristöterveys. Kirjaamomme sähköpostiosoite on terveysvalvonta@hollola.fi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman osalta terveydensuojeluviranomaisella ei ole tarvetta antaa lausuntoa.

Mika Rouhiainen

johtava terveydensuojeluinsinööri

Ympäristöterveys, terveydensuojelu

+ 358 (0)44 480 1166 | mika.rouhiainen@hollola.fi

PÄIJÄT-HÄMEEN YMPÄRISTÖTERVEYS

Käyntiosoite: Kansankatu 8

Postiosoite: PL 66, 15870 Hollola

Ladecin lausunto maakuntakaavan OAS:sta

tomi.tura@ladec.fi

toimisto@pajjat-hame.fi, isto.vanhamaki@ladec.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä tomi.tura@ladec.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei,

Alla Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy:n lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan:

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy pitää tärkeänä huomioida, että tulevassa maakuntakaavassa varataan riittävästi alueita erilaisten elinkeinojen, kuten teollisuuden, logistiikan ja palvelusektorin toimijoiden pitkän tähtäimen kasvun edellytykset huomioiden. Alueiden tulisi olla suunniteltu siten, että ne tukevat yritysten toimintaa ja mahdollistavat elinkeinojen monipuolisen sijoittumisen Päijät-Hämeen maakunnan alueella. Elinkeinoelämän tarpeet liittyvät usein maakunnalliseen infrastruktuuriin, kuten tiestöön, energian saatavuuteen, raideliikenteeseen sekä sujuviin yhteyksiin satamiin ja lentokentälle. Kaavassa tulee huomioida tarvittavat infrastruktuurit sujuvan logistiikan mutta myös liikenteen sähköistymisen kannalta, mm. latausinfraan liittyvät asiat. Maakuntakaavassa tulee harkita asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittelua siten, että ne edistävät lyhyitä työmatkoja ja alueiden elinvoimaisuutta. Tehokas maankäyttö ja tiivis rakentaminen tukevat elinkeinoelämän kehitystä erityisesti ydinkaupunkiseudun ja liikenteen solmukohtien osalta. On erityisen tärkeää huomioida tulevaisuuden kehitys innovaatiokeskittymien tai alueen kärkiklustereiden osalta myös suhteessa koulutus- ja tutkimuslaitosten ja yritysten läheisyyteen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on huomioitu kattavasti ja luontevilla toimintatavoilla eri sidosryhmien osallistaminen valmisteluun. Erityisen myönteisenä asiana pidämme erillisen elinkeinoryhmän muodostamista tukemaan elinkeinoelämän osallistumista ja yritystoimintaan vaikuttavien ratkaisujen valmistelua. Elinkeinoryhmän työn tulee jatkua säännöllisenä ja vuorovaikutteisena koko kaavaprosessin ajan.

Ystävällisin terveisin,
Tomi Tura

Tomi Tura
Toimitusjohtaja
050 323 1050 | tomi.tura@ladec.fi | [LinkedIn](#)

LAUSUNTO

Päijät-Hämeen liitto
toimisto@paijat-hame.fi

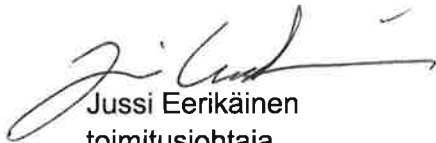
7.3.2024

Lausuntopyyntönnö 13.2.2024

Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Hämeen kauppakamarin mielestä Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelma on käsitelty monipuolisesti ja riittävän laajasti. Lisäksi sidosryhmät on huomioitu hyvin suunnitelmassa.

HÄMEEN KAUPPAKAMARI

Jussi Eerikäinen
toimitusjohtaja

Päijät-Hämeen liitto
toimisto@paijat-hame.fi

Viite: Lausuntopyyntö 14.2.2024

Asia: Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Maakuntavaltuusto on joulukuussa 2023 käynnistänyt Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 laatimisen. Pyydettyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 laatimisen yhteydessä selvitettiin maakunnan historiallisen ajan kylätontteja. Hanke jäi kuitenkin kesken ja siksi olisi hyvin tärkeää saattaa kyseinen työ loppuun asti. Kylätonttien suojelustatukset (pääosa niistä on mahdollisia muinaisjäännöksiä) tulisi määritellä tarkemmin ja kylätonttien rajaukset pitäisi tarkistaa maastokäyntien kautta (pääosa tehdyistä rajauksista perustuu pelkästään kartta/arkistotutkimukseen ja ovat siten ainoastaan suuntaa antavia). On tärkeää, että koko maakunnan kylätontit (260 kpl) saataisiin koottua yhtenäiseksi aineistoksi.

Muulta osin alueellisella vastuumuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema, julkinen taide

Museolla on tekeillä Päijät-Hämeen liiton toimeksiannosta uudistettavan maakuntakaavan pohjaksi Päijät-Hämeen kulttuuriympäristöselvitys, jossa tarkastelun kohteena ovat maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt sekä maisemat. Selvityksen tulokset tulee ottaa asianmukaisesti huomioon ja todettujen arvojen säilymisedellytyksistä on huolehdittava maakuntakaavaa laadittaessa.

Maakuntakaavan jatkosuunnittelussa tulee tarkastella julkisen taiteen osuutta maakuntakaavan tavoitteissa.

Alueellisella vastuumuseolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
vastuumuseotutkija	Elisa Lindell
rakennustutkija	Lauri Miettinen
rakennustutkija	Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen Ely-keskus

Lausunto
339/09.03/2024
18.3.2024

Niina Ahlfors
Päijät-Hämeen liitto

Viite; Lausuma Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060, osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Päijät-Hämeen maakuntakaavasta vuoteen 2060. Olemme tutustuneet ja osallistuneet Teams välityksellä esittelyyn ja neuvotteluun, jossa esiteltiin Päijät-Hämeen maakuntakaavan arviointisuunnitelmaa.

Suomen metsäkeskus lausuu Päijät-Hämeen maakuntasuunnitelma 2060, osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan seuraavaa:

Maakuntakaavan laatimiseksi on tehty suunnitelma erilaisista teetettävistä taustaselvityksistä ja huomioomme kiinnittyy siihen, että aluevarauksia kohdennetaan laajasti maa- ja metsätalouteen varatulle alueelle. Pidämme tärkeänä, että kaavan metsätalousvaikutusten arviointi sisällytettäisiin kokonaisarviointina mukaan nyt uudistettavaan maakuntakaava 2060 prosessiin, jolloin maakuntakaavan taloudelliset, ekologiset, sosiaaliset ja kulttuurilliset vaikutukset tulisivat huomioituiksi.

Työryhmiä ja työpajoja perustetaan työssä laajasti ja mielestämme olisi tärkeää, että myös metsäalan toimijoita kutsuttaisiin keskustelemaan työpajoihin eri vaihtoehtoista. Elinkeino- ja infratyöryhmään tulisi mielestämme kutsua mukaan myös päijät-hämäläisten sahojen edustajat ja energiatoimialalta mm. energiaa Päijät-Hämeessä tuottavia ja kehittäviä toimijayrityksiä.

Metsätalouden harjoittajina kuullaan Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistystä, mutta olisi myös tärkeä kuulla myös alueella metsätaloutta harjoittavia muita tahoja, metsäalan yrityksiä, kone- ja yksityisyrittäjiä ja päijät-hämäläisiä tiekuntia.

Muita osin Päijät-Hämeen maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma näyttää laajasisältöiseltä ja informatiiviselta.

Lahdessa 18.3.2024

Jouni Rantala

elinkeinopäällikkö, Hämeet

Suomen metsäkeskus

jouni.rantala@metsakeskus.fi

040 7004115

18.3.2024

Päijät-Hämeen liitto
toimisto@paijat-hame.fi

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVAN 2060 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

MTK Häme kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on hyvin tunnistettu ne tahot, joiden elinkeinoihin, asumiseen ja muihin oloihin kaavalla on vaikutusta. Samoin osallistumisen menettelyt ja osallistumisen mahdollistaminen on käsitelty hyvin.

Sidosryhmäyhteistyön tarvetta ei voi liiaksi korostaa. Siksi onkin ilo huomata, että ainakin osallistumis- ja arviointisuunnitelma tunnistaa tarpeen hyvin. Kannustamme pitämään kiinni tästä ajatuksesta koko kaavaprosessin ajan.

Maanomistajille maakuntakaavan vaikutukset ovat kaikkein tuntuvimpia ja kauaskantoisimpia. Siksi erityisesti tämän sidosryhmän edustajat on syytä pitää mahdollisimman hyvin informoituina ja varmistaa heidän kuulemisensa kaikissa vaiheissa.

MTK Häme

Kari Aikio
vt. toiminnanjohtaja

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Liisa-Marjatta Koskelainen	Suomi.fi	18.03.2024 16:08:39 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lausunto, Päijät-Häme 2060 OAS

ina.rosberg@sll.fi
toimisto@paijat-hame.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä ina.rosberg@sll.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei,

Liitteenä ja tekstinä viestikentässä Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiirin lausunto Päijät-Häme 2060-maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Ystävällisin terveisin,

Ina Rosberg

LAUSUNTO

Kiitos mahdollisuudesta lausua Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri esittää seuraavaa:

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on selkeä, helppolukuinen ja asiallisesti laadittu, mistä kiitämme.

Esitämme, että kohdassa 5.1 Osalliset lisätään paikalliset luonnonsuojeluyhdistykset osallisiksi. Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiirillä on Päijät-Hämeessä kuusi paikallisyhdistystä, jotka ovat paikallisen luonnon parhaita asiantuntijoita. OAS:n kohdassa 6.2.7. Luonnonsuojelualueet voisi samoin lisätä yhteistyötahoksi paikalliset ja alueelliset luonnonsuojelujärjestöt pelkän ELY-keskuksen sijaan. Tällaisia tahoja ovat Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistysten lisäksi esimerkiksi BirdLife Päijät-Häme ja Päijänteen luonnonperintösäätiö PLUPS.

OAS:n kohdassa 6.2.7. Luonnonsuojelualueet mainitaan, että ”Luonnonsuojelualueet osoitetaan nykytilanteen mukaisina. Luonnonsuojelun aluevarausten ajantasaisuudesta ja tulevista aluevarauksista järjestetään neuvotteluja Hämeen ELY-keskuksen kanssa.” Tavoite voisi olla kunnianhimoisempi. Maakuntakaavalla turvataan arvokkaiden

luontoalueiden, luonnon monimuotoisuuden ja luonnon kannalta tärkeiden verkostojen säilymisen elinvoimaisina. Viherverkoston ja ekologisten yhteyksien jatkuvuus ratkaistaan tällä kaavatasolla. Maakuntakaavassa tulisi pyrkiä vahvistamaan ekologista verkostoa. Aluevaraukset ekologisten verkoston vahvistamiseen voivat olla myös muita kuin luonnonsuojelualueita, esimerkiksi virkistysalueita, monikäyttömetsiä tai muita ihmistoimintaa ja luonnonoloja yhdistäviä maankäyttöluokkia.

Kaavatyössä olisi hyvä pohtia uuden lainsäädännön tuomia mahdollisuuksia luonnonsuojeluun ja viherverkoston täydentämiseen. EU:n ennallistamisasetus velvoittaa ennallistamaan 20% maa-alasta ja Kunming-Montrealin luontosopimus 30%. Paras hyöty luonnolle saadaan, kun ennallistaminen toteutetaan maantieteellisesti kattavasti, siis maakunnan tai paikallistasolla. Maakuntakaavalla voitaisiin osoittaa potentiaalisia ennallistuskohteita esimerkiksi kriittisten ekologisten yhteyksien läheltä sekä Helmi-elinympäristöohjelmassa määritettävien Helmi-keskittymien läheisyydestä.

Päivitetty luonnonsuojelulaki mahdollistaa vapaaehtoisen ekologisen kompensaation. Ekologisessa kompensaatiossa esim. rakentamisen tieltä tuhoutuvia luonnon elinympäristöjä voidaan korvata suojelemalla tai ennallistamalla luontoa jossakin muualla. Etenkin pääkaupunkiseudun kasvavilla kunnilla sopivia omia kompensaatiokohteita saattaa olla niukasti, joten alueita voidaan etsiä myös muista kunnista. Päijät-Hämeen maakuntakaavassa voitaisiin tutkia ja ehdottaa potentiaalisia ekologisen kompensaation kohteita suojeluun tai ennallistettavaksi. Myös yksityiset maanomistajat voivat saada kompensaation kautta tuloja luontoarvokaupassa, eli myymällä maitaan tai niiden ennallistamista kompensaatiokohteeksi.

Maakuntakaavaa varten ei ole suunniteltu tehtävän uusia luontoa koskevia selvityksiä, vaan kaavatyössä tukeudutaan rakennemallia ja KSS:aa varten tehtyihin varsin kattaviin aineistoihin. Edellämainittujen ennallistus- ja kompensaatiokohteiden kartoittamiseen vaadittaisiin mahdollisesti lisäselvityksiä.

Myös uusia luonnonsuojelualueita tulee esittää. Esimerkiksi Itä-Hämeen luonnonsuojeluyhdistys ehdottaa, että Heinolaan UPM:n omistamaan Nynäsinsaloon perustetaan kansallispuisto. Nynäsinsalo on pinta-alaltaan lähes 3000 hehtaaria. Yhdessä Heinolan kansallisen kaupunkipuiston sekä muiden kaupungin metsien kanssa, joita myös on yhteensä lähes 3000 hehtaaria, voitaisiin muodostaa Etelä-Suomeen uusi helposti saavutettava kansallispuisto kotimaisille ja ulkomaalaisille luontomatkailijoille ja retkeilijöille.

Lisäksi haluamme painottaa kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta arvokkaiden alueiden huomioonottamisen tärkeyttä. Infran ja muun rakentamisen aiheuttama paine uhkaa niitä entistä enemmän. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohta ”Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat” asettaa tässä tapauksessa hyvät suunnitteluperiaatteet, joita toivomme noudatettavan.

OAS:n tausta-aineistossa on mainittu Päijät-Hämeen vihreän siirtymän ohjelma. Sen tavoitteita on syytä pitää esillä maakuntakaavatyön jatkossa.

Ilmastonmuutoksen myötä Suomen vesiolot muuttuvat sadannan lisääntyessä ja talvisateiden tullessa yhä enemmän vetenä kuin lumena. Luonnonmukainen tai luonnonmukaisen kaltainen vesienhallinta on kustannustehokas ja kestävä tapa hallita sadevesiä. Vesien puhtaus ja hyvä laatu on myös huoltovarmuustekijä. Lisäksi vesistöt ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä elinympäristöjä. Kaavatyössä vesistöt ja vesijärjestelmän osat tulisi huomioida arvokkaina vihreinä infrastruktuureina ja viherverkoston osina. Systeemiin kuuluvat niin pohjaveden muodostumisalueet, pohjavesivaikutteiset elinympäristöt, virtavesiekosysteemit, suot ja järvet. Nk. siniverkosto voi tarjota kiinnostavia mahdollisuuksia ja kohteita myös edellä mainittuun luonnon ennallistamiseen.

Tuulivoima-alueiden rinnalla tulisi tutkia myös aurinkovoiman tuotantoalueita, joita rakennetaan enenevässä määrin. Aurinkovoimala-alueiden visuaalinen vaikutus lähimaisemassa, esim. aiemmin avoimilla pelloilla, voi olla huomattava. Aurinkovoimaloiden sijoittaminen metsäisille alueille on myös hiilensidonnan ja metsäluonnon elvyttämisen kannalta tyhmää. Maakuntakaavassa olisi tarpeen määritellä tuuli- ja aurinkovoimatuotannon ”no-go-zonet”, eli vyöhykkeet tai alueet, joille voimaloiden sijoittamista ei suositella tai sallita. Tällaisia alueita voisivat olla luonnon ydinalueet, kansallispuistot, maisema-alueet ja niiden välitön lähiympäristö.

--

Ina Rosberg

aluesihtööri
Etelä-Hämeen luonnonsuojelupiiri ry
ina.rosberg@sll.fi | +358 50 5768953

*Älä anna luonnon kadota ympäriltäsi.
Tule lähiluonnon ykköspuolustajaksi: www.sll.fi/liity*

Lausuntopyyntö Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

paivi.rahikainen@esavo.fi
toimisto@paijat-hame.fi, niina.ahlfors@paijat-hame.fi

Hei,

Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole lausuttavaa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 OAS:sta.

Ystävällisin terveisin

Päivi Rahikainen

aluesuunnitteluasiantuntija

040 658 5723

paivi.rahikainen@esavo.fi

Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli

30 § Lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HL/45/03.00.02/2024

Päijät-Hämeen liitto pyytää 20.2.2024 saapuneella viestillä Hämeen liiton lausuntoa Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS).

Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto päätti 1.12.2023 käynnistää Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 ja maakuntahallitus hyväksyi 12.2.2024 maakuntakaavan OAS:n laitettavaksi nähtäville. OAS on maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti (MRL 63 §, MRA 30 §) nähtävillä 14.2.–15.3.2024 välisen ajan Päijät-Hämeen liiton toimistossa, liiton jäsenkuntien virallisilla ilmoituskanavilla sekä [maakuntakaavan verkkosivuilla](#).

Lausunto pyydetään toimittamaan 18.3.2024 mennessä Päijät-Hämeen liittoon sähköpostilla toimisto@paijat-hame.fi.

Maakuntakaava kattaa kaikki Päijät-Hämeen kunnat ja siinä käsitellään kaikki maankäytön teemat: keskusverkko, palvelualueet, vähittäiskaupan suuryksiköt, taajama- ja työpaikka-alueet, liikenteen ja logistiikan verkostot ja alueet, teknisen huollon verkostot ja alueet, tuulivoima, luonnonvarat, virkistys- ja suojelualueet, viherverkosto sekä kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.

Asian on valmistellut aluesuunnittelupäällikkö Heidi Koponen, puh. 044 555 2342.

Esitys Maakuntajohtaja: Maakuntahallitus päättää antaa Päijät-Hämeen liitolle seuraavan lausunnon:

Hämeen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta. Hämeen liitolla ei ole erityistä lausuttavaa Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnitelma on havainnollinen ja asianmukaisesti laadittu.

Hämeen liitossa on käynnistynyt Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 ensimmäisen vaihemaakuntakaavan laatiminen. Vaihemaakuntakaavassa tullaan keskittymään muun muassa ilmasto- ja energiakysymyksiin.

Hämeen liitto pitää yhteistyötä Päijät-Hämeen liiton kanssa hyvänä ja painottaa ylimaakunnallisen yhteistyön merkitystä myös kaavatyön edetessä.

Päätös Maakuntahallitus päätti esityksen mukaisesti.

Maakuntahallituksen jäsen Miia Nahkuri poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn päätyttyä kello 10.43.

Jakelu Päijät-Hämeen liitto

Otteen oikeaksi todistaa
ALLEKIRJOITETTU SÄHKÖISESTI

Rajaveräjä Anna-Riitta, asianhallintasihteeri 02.04.2024

Lausunto: Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060, OAS

kirjaamo@keskisuomi.fi

toimisto@paijat-hame.fi

[Et saa yleensä sähköpostia kirjaamo@keskisuomi.fi. Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää, on osoitteessa <https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>]

Asia: Lausuntopyyntö: Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060

Asianumero: KSL/36/03.00.02/2024

Käsittelijä: Kunttu Hanna

Käsittelijän puhelinnumero: 040 591 5901

Käsittelijän sähköpostiosoite: hanna.kunttu@keskisuomi.fi

Päijät-Hämeen liitto

toimisto@paijat-hame.fi

Viite: Lausuntopyyntö 14.2.2024

KESKI-SUOMEN LIITON LAUSUNTO

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2060 käsitellään kaikkia maankäytön teemoja ja se kattaa kaikki Päijät-Hämeen kunnat. Maakuntakaavatyölle yhtenä lähtökohtana toimii Päijät-Hämeen rakennemalli, joka hyväksyttiin kesällä 2023. Lisäksi maakuntatason tavoitteita kaavaprosessiin antavat Päijät-Hämeen maakuntastrategia vuosille 2022-2025, Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen strategia sekä vihreän siirtymän ohjelma.

Keski-Suomen liitto pitää osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa asiantuntevasti laadittuna, selkeänä ja kattavana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta käy hyvin ilmi mm. keskeisimmät osallistumismenettelyt kaavaprosessin eri vaiheissa sekä maakuntakaavaa varten laadittavat uudet ja olemassa olevat selvitykset. Tarkasteltavista maankäytön teemoista maakuntarajat ylittäviä vaikutuksia sekä yhteistyömahdollisuuksia ja -tarpeita muodostuu erityisesti liikenteestä, tuulivoimasta ja viherverkostosta. Keski-Suomen liitto toivookin hyvän vuoropuhelun ja yhteistyön jatkuvan kaavaprosessin aikana. Tarvittaessa voidaan käydä työneuvottelu liittojen kesken tarkempaa yhteensovittamista vaativista asioista.

Jyväskylässä 4.3.2024

Hanna Kunttu

suunnittelujohtaja

Keski-Suomen liitto

Tämä viesti on lähetetty Keski-Suomen liiton asiankäsittelyjärjestelmästä, tähän viestiin ei voi vastata sähköpostilla. Lisätietoja antaa tarvittaessa asian käsittelijä.

Kouvola 13.3.2024

Päijät-Hämeen liitto
toimisto@paijat-hame.fi

Viite: Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060, OAS

Asia: Lausunto

Kymenlaakson liitolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

KYMENLAAKSON LIITTO
Virasto
Lisätietoja lausunnosta antaa allekirjoittaneet.

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU
13.03.2024 Vuorinen Lotta, suunnittelupäällikkö

13.03.2024 Hering Frank, suunnittelujohtaja

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Eija Launia	Suomi.fi	13.03.2024 13:31:54 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (5 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 OAS: Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa

inka.kyto@uudenmaanliitto.fi
toimisto@pajjat-hame.fi, ilona.mansikka@uudenmaanliitto.fi,
toimisto@uudenmaanliitto.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä inka.kyto@uudenmaanliitto.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei,

Kiitos lausuntopyynnöstä koskien Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa. Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa OAS-vaiheessa.

Kirjaamollemme tiedoksi UML dnro 63/07.00.04.00.00/2024.

Ystävällisin terveisin,

Inka Kytö

Maakunta-arkkitehti // Landskapsplanarkitekt

+358 40 715 3782

inka.kyto@uudenmaanliitto.fi

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • Estersporten 2 B

00240 Helsinki • Helsingfors

+358 9 476 7411

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2060 OAS

pekka.sateri@hausjarvi.fi

toimisto@paijat-hame.fi, Pekka.Maattanen@hausjarvi.fi, Sari.Lehtio@hausjarvi.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä pekka.sateri@hausjarvi.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Viite: Lausuntopyyntö Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta;

Hausjärven kunta kiittää mahdollisuudesta lausua Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Suunnitelma on hyvin laadittu ja selkeä. Hausjärven kunnalla ei ole asiasta lausuttavaa.

Pekka Säteri

kaavoittaja

Hausjärven kunta

Keskustie 2-4

12100 OITTI

p. 040 330 6041

pekka.sateri@hausjarvi.fi

VS: Lausuntopyyntö Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

anna-leena.lehtiniemi@kangasala.fi
toimisto@paijat-hame.fi, kaavoitus@kangasala.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä anna-leena.lehtiniemi@kangasala.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei.

Kiitämme lausuntopyynnöstä.

Emme jätä palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Ystävällisin terveisin

Anna-Leena Lehtiniemi

Kaupunginarkkitehti, Tekninen keskus / kaavoitus

+358 40 133 6773

Kangasalan kaupunki

Tekninen keskus

Urheilutie 13, 36200 Kangasala

PL 50, 36201 Kangasala

Vaihde: 03 5655 3000

www.kangasala.fi

Kouvolan kaupungin lausunto Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, OAS

6742/00.04.01/2024

Valmistelija: johtava yleiskaavoittaja Jani Arponen, puh. 020 615 6452, jani.arponen(at)kouvola.fi

Tausta

Päijät-Hämeen liitto on pyytänyt Kouvolan kaupungilta lausuntoa valmisteilla olevan maakuntakaavan 2060 osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sähköpostitse 14.2.2024. Viestin liitteenä lähetettiin myös varsinainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (myöhemmin OAS). OAS on nähtävillä 14.2.2024-15.3.2024 välisen ajan. Palautetta OAS:sta saa antaa 18.3.2024 mennessä Päijät-Hämeen liittoon.

Päijät-Hämeen maakuntavaltuusto päätti 1.12.2023 käynnistää kaavaprosessin uuden Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 laatimiseksi. Päätöstä edelsi nykyisen maakuntakaavan ajantasaisuusarviointi sekä maakunnan rakennemallin ja Lahden kaupunkiseutusunnitelman laadinta. Maakuntakaavan uudistamista edellyttää myös litin kunnan siirtyminen osaksi Päijät-Hämeen maakuntaa. Maakuntahallitus hyväksyi 12.2.2024 uuden maakuntakaavan OAS:n asettamisen nähtäville.

Maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaisesti OAS on suunnitelma maakuntakaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä vaikutusten arvioinnista. Lain 63 §:n mukaisesti "Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Ao. lain kirjaimen mukaisesti OAS:ssa kerrotaan, mitä kaavassa on tarkoitus käsitellä, millaisia vaihtoehtoja tutkitaan, ja miten kaavan vaikutuksia arvioidaan. Lisäksi kerrotaan, ketkä ovat osalliset ja miten suunnittelusta saa tietoa kaavatyön eri vaiheissa sekä miten ja missä vaiheessa mielipiteitä suunnitelman sisällöstä voi esittää.

Lausunto:

Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2060 OAS on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n lain mukaisesti myös kaavaprosessin mukaan täydentyvänä ja täsmentyvänä. Maakuntakaavan ollessa luonteeltaan hyvin strateginen suunnitelma onkin hyvä, ettei OAS ole staattinen asiakirja, vaan myös kaavaprosessin mukaan päivittyvä. Päivitysten yhteydessä on kuitenkin pidettävä erityisen hyvää huolta eri osallisten informoinnista ja mahdollisuudesta lausua ja antaa mielipiteitä myös päivittyvästä OAS:sta muun kaavasuunnitelman sisällön ohella. OAS:n tarkka muoto päivitysten yhteydessä jää tällä erää hieman epäselväksi. Päivitysvälillä OAS:lle olisi hyvä harkita käytettävän esimerkiksi nettisivupohjaista laadintatapaa perinteisen asiakirjamallin ohella informaation oikea-aikaisuuden ja tavoitettavuuden varmistamiseksi.

Maakuntakaavaa ohjaavat reunaehdot, lainsäädäntö sekä Ympäristöministeriön laatimat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat OAS:ssa hyvin ja selkeästi listatut. Niin ikään selkeäksi tulee maakuntakaavan asema strategisena koko maakunnan maankäyttöä ohjaavana

suunnitelmana ja täten kaavan osallisten varsin suuri lukumäärä ja monipuolisuus. Kaavan tuleva sisältö on OAS:n perusteella monipuolisesti ja sopivalla tarkkuustasolla maakunnan maankäyttöä ohjaava. OAS:n perusteella ei aivan selvästi hahmotu, miten ja millä aikavälillä maakuntakaavan kaltaiselle strategiselle kaavalle oleelliset päivityskierrokset ja/tai ajantasaistarkastelut tapahtuvat. Näitä tarkasteluja olisi siis vielä syytä täsmentää OAS:ssa.

Kaavaprosessi on OAS:n mukaan vaiheistettu viiteen eri vaiheeseen (aloitus-, tavoite-, valmistelu-, ehdotus-, ja hyväksymisvaiheet). Osallisten osallistumismahdollisuuksia kaavavaiheittain on selkeästi ja hyvin pohdittu. On paikallaan harkita kansalaisvuorovaikutuksen vahvistamista myös muissa kaavavaiheissa kuin vain ehdotusvaiheen keskustelufoorumien ja työpajojen kautta. Näin myös mahdollisia ristiriitoja kaavaprosessissa voidaan ehkäistä ennalta. Sidosryhmien tarpeet tulevat kaavaprosessissa esitetyn mukaan pääosin hyvin huomioituiksi.

Kouvolan kaupungin näkökulmasta on tärkeää pitää uudessa maakuntakaavassa mukana valtatie 12 merkittävästi parannettavana valtatieenä ja huolehtia ylimaakunnallisten ulkoilu- ja muiden reittien sekä infrastruktuurin jatkuvuudesta Kymenlaakson alueelle. Iitin kunnan alueelle tulevien uusien maakuntakaavamääräysten tulee ottaa huomioon Kymenlaakson maakuntakaavatilanne sekä Kouvolan kaupungin kaavatilanne ja tulevat suunnitelmat. Iitin kunnan alueelle kaavailtujen tuulivoima-alueiden ylimaakunnalliset vaikutukset on tarkoin huomioitava uudessa maakuntakaavassa. Kymiringin alueen kehittymismahdollisuudet ja arvioidut ympäristövaikutukset ja muut vaikutukset on myös huomioitava uudessa maakuntakaavassa.

Maakuntakaavoitusta varten tehdään ja on jo tehty OAS:n mukaan lukuisia selvitystöitä. Osa näistä töistä tehdään kaavaprosessin edetessä, ja osa on teetetty jo aiemmin. OAS:n mukaan kaavan arviointi on jatkuvaa niin prosessin ajan kuin myös kaavan valmistumisen jälkeen. Erityisesti koko kaavan läpileikkaava ilmastovaikutusten arviointi on erittäin tarpeellinen. On hyvä, että vaikutuksia arvioidaan saumattomasti kaavaprosessin edetessä. Aiemmin teetettyjen selvitysten ajantasaisuus on syytä varmistaa erityisesti kaavan ehdotusvaiheessa. Kaavan etenemisaikatauluun on myös syytä jättää pelivaraa mahdollisten viivästysten varalle.

Lisätietoja lausunnosta tarvittaessa: Johtava yleiskaavoittaja Jani Arponen, puh. 020 615 9235, jani.arponen(at)kouvola.

20.02.2024

D/65/10.00.00.03/2024

§ 12

LAUSUNTOPYYNTÖ ”PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKAAVA
2060” OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAAN (OAS)

Päijät-Hämeen liitto pyytää lausuntoa valmisteilla olevan Maakuntakaava
2060:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Lausuntopyyntö ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on liitteenä.
Lausunto pyydetään antamaan 18.3.2024 mennessä.

TEKNINEN JOHTAJA-RAKENNUSTARKASTAJAN ESITYS:

Tekninen lautakunta päättää, että lautakunnalla ei ole huomautettavaa
Päijät-Hämeen Maakuntakaava 2060:n osallistumis- ja arviointi-
suunnitelmasta (OAS).

PÄÄTÖS: Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

OTTEEN PÖYTÄKIRJASTA
TODISTAA OIKEAKSI
PERTUNMAALLA 22/2 2024
Jari Kallio
PÖYTÄKIRJANPITÄJÄ

Vastaus lausuntopyyntöön Päijät-Hämeen maakuntakaavasta 2060 - Pälkäneen kunta

Aarni-Pekka.Jakonen@palkane.fi
toimisto@paijat-hame.fi, Pauliina.Pikka@palkane.fi

Et saa usein sähköpostia lähettäjältä aarni-pekka.jakonen@palkane.fi. [Lisätietoja siitä, miksi tämä on tärkeää](#)

Hei!

Päijät-Hämeen liitto pyysi Pälkäneen kunnalta lausuntoa Päijät-Hämeen maakuntakaavasta 2060 lausuntopyynnöllään 14.2.2024.

Tutustuttuamme nähtävillä olevaan aineistoon toteamme, ettei Pälkäneen kunta tässä vaiheessa anna lausuntoa maakuntakaavasta.

Emme myöskään osallistu maakuntakaavan 2060 aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun.

Kiitos kuitenkin lausuntopyynnöstä ja kutsusta! Arvioimme lausuntotarpeemme jälleen maakuntakaavan seuraavissa käsittelyvaiheissa.

Aarni-Pekka Jakonen

maankäytön suunnittelija

Pälkäneen kunta

p. 040 737 5390

[Koti Pälkäneeltä - rakenna kotisi Kostianvirran kylään!](#)